

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

je součástí ŠVP pro ZV
Otevřená cesta č.j 135/2021

„Svět je náš...“

Motto

Stefan Garzyński: „ Dítě, na jehož natažené ruce se často odpoví odmítnutím, může navždy ztratit schopnost projevovat svou něžnost a vycházet vstříc.“

S platností od 1.9.2016

Aktualizace od 1.9.2017

Aktualizace od 1.9.2021- přidán bod 8.4

Aktualizace od 13.4.2022- přidány další podmínky vzdělávání

ŠVP je vyhodnocován minimálně jednou za 3 roky, pokud nedojde v průběhu období ke změně RVP pro PV a tedy k nutnosti aktualizovat ŠVP dříve.

OBSAH:

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	2
II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	4
1. Věcné podmínky	4
2. Životospráva	5
3. Psychosociální podmínky	5
4. Organizace vzdělávání	6
5. Řízení mateřské školy	7
6. Personální a pedagogické zajištění.....	8
7. Spoluúčast rodičů	8
8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	9
9. Zabezpečení vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných	10
10. Vzdělávání a podmínky dětí od dvou do tří let	11
11. Sebehodnocení MŠ	11
IV. CHARAKTERISTIKA ŠVP SVĚT JE NÁŠ	14
Cíle předškolního vzdělávání	14
Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce	14
Rámcové cíle	15
Klíčové kompetence	15
1. Kompetence k učení	16
2. Kompetence k řešení problémů	16
3. Kompetence komunikativní.....	16
4. Kompetence sociální a personální	17
5. Kompetence činnostní a občanské	17
Výchovné a vzdělávací strategie	17
8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	20

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

9. Zabezpečení vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných	22
10. Vzdělávání a podmínky dětí od dvou do tří let	22
V. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ.....	22
1.TÉMATICKÝ CELEK: JÁ A MOJE ŠKOLKA DOBA REALIZACE: CCA 3 MĚSÍCE	24
2. TÉMATICKÝ CELEK : ZIMA V NAŠÍ ŠKOLCE	27
3. TÉMATICKÝ CELEK: PROBOUZÍME JARO KOLEM ŠKOLKY	34
4. TÉMATICKÝ CELEK: CESTUJEME S NAŠÍ ŠKOLKOU	39
VII. KONKRETIZOVANÉ OČEKÁVANÉ VÝSTUPY ŠVP PV	43
VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)	45
VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)	47
VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ (interpersonální)	56
VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ)	58
VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)	60
VIII. DESATERO PRO RODIČE DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU	63

I. Identifikační údaje o mateřské škole

Název subjektu:	ZŠ a MŠ Ivančice-Němčice, okres Brno-venkov
Sídlo školy	Školní 230, Ivančice-Němčice
Právní forma	Příspěvková organizace
IČO	708 520 22
Zřizovatel	Město Ivančice Palackého náměstí 6, Ivančice
Statutární zástupce	Mgr. Marie Magerová
Odloučená pracoviště mateřských škol	MŠ Alexovice, Tovární 164, Ivančice MŠ Němčice, Ke Karlovu 92, Ivančice
Zařazení do sítě škol	leden 2001

Ředitelka ZŠ a MŠ	Vedoucí odloučených pracovišť	
Mgr. Marie Magerová	MŠ Alexovice Iveta Šmirgová Dis MŠ Němčice Alena Prudíková	
Údaje o mateřských školách	Počet tříd	Cílová kapacita
MŠ Alexovice	2	60
MŠ Němčice	2	60

II. Obecná charakteristika školy

Subjekt ZŠ a MŠ, Ivančice-Němčice má dvě odloučená pracoviště MŠ. Každá z nich má 2 třídy. V MŠ Alexovice jsou třídy heterogenní (smíšené), v MŠ Němčice je jedna třída mladších dětí v rozmezí 3-4 roky, druhá třída je třída staších dětí ve věku 4 -6 let.

V posledních letech jsou třídy naplněny na výjimku. Práce v takto uspořádaných skupinách je velmi náročná. Smíšené třídy se více přibližují „modelu“ rodiny, čili ze sociálního hlediska dětem nabízí přirozenější prostředí. Starší děti jsou vnímavější k potřebám druhých, obecně jsou děti samostatnější a tolerantnější. Na druhou stranu při současném velkém počtu dětí ve třídách má i homogenní třída klady a to zejména možnosti cílenějších strategie pro přípravu na vstup do ZŠ. Obě pracoviště mateřských škol jsou umístěny v klidném, pěkném prostředí okrajových částí města Ivančic, blízko přírody. Poskytují předškolní vzdělávání většinou dětem z městských částí Alexovice, Němčice, Budkovice a Letkovice.

Obě školky mají dostatečně velké prostory a přiléhající pozemek pro relaxaci dětí. V minulých letech byly školky postupně opravovány, proběhly rekonstrukce sociálních zařízení, kuchyně i výdejce jídla, proběhla výměna opotřebovaného nábytku, interiér školy je postupně a plánovitě zařizován, obnovován a doplňován novým vybavením (nábytek, lůžka, hračky, pomůcky) tak, aby byl v souladu s podmínkami vzdělávání RVP a odpovídal počtu dětí, jejich věku a byl zdravotně nezávadný (s důrazem na využití dostupných možností proti vzniku a šíření alergií), byl bezpečný a estetického vzhledu a byl funkční a podnětný tak, aby umožňoval dětem spontánní aktivity a podporoval zvolený styl pedagogické práce. Prostor je vhodně členěn tak, aby vytvářelo intimnější hrací koutky a dostatek prostoru pro pohyb a volné hry dětí.

Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, které upravujeme tak, aby dětské práce byly dětem přístupné a mohli je shlédnout i jejich rodiče.

Na obě budovy mateřské školy bezprostředně navazuje velká školní zahrada, vhodná pro rekreační a relaxační činnosti dětí. MŠ Alexovice má nově opraveno dopravní hřiště se SOFT povrchem. Stejně je upraveno hřiště v MŠ Němčice. Oba venkovní prostory tak umožňují bezpečný pohyb na odrážedlech a koloběžkách.

Obě zahrady jsou vybaveny zahradními domky pro skladování venkovních hraček a náradí a také altány pro venkovní činnosti, dále několika dřevěnými hracími prvky, průlezkami houpačkami a dvěma krytými pískovišti se zastíněním. Do budoucna se budeme snažit zvětšovat počet hracích prvků pro zlepšování pohybové koordinace dětí.

V nejbližším okolí jsou lesy, chráněná přírodní oblast a otevřená příroda s možností pozorování podmínek života různých živočichů na loukách, v hájku, u rybníka i v blízkosti vodního toku.

Děti celoročně pozorují průběh zemědělských prací na okolních pozemcích a na vycházkách a dojednaných exkursích se seznamují s chovem domácích a hospodářských zvířat.

O děti pečují stabilní, plně kvalifikovaný a dobře sešraný kolektiv 8 pedagogických pracovníků a dalších provozních zaměstnanců (školnice a kuchařky). Každodenní spolupráce pedagogického

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

týmu probíhá v přátelském ovzduší, které je tím nejlepším základem pro klidné a stimulující psychosociální klima školy.

Mateřskou školu navštěvují děti zpravidla ve věku 3 – 6 let včetně dětí integrovaných. K přijímání dětí jsou vypracována kritéria, podle kterých se postupuje v případě, že počet zájemců přesahuje počet volných míst.

V době zápisu a kdykoli během roku je rodičům i dětem k dispozici celý areál školy ke hrám i všem dalším činnostem, na kterých se mohou spolu s námi podílet, jelikož klademe velký důraz na postupnou a nenásilnou adaptaci dětí. Rodičům vycházíme vstřícně a po dohodě s učitelkami, mohou dítě přivést a odvést z MŠ kdykoli během dne, pokud jim to rodinné a pracovní podmínky dovolí.

V adaptační době, mají-li rodiče zájem, mohou se svými dětmi pobývat ve třídách, předchází se tak zbytečnému vystavování malých dětí stresu z odloučení. Snažíme se tak dětem vytvářet vhodné sociální klima založené na vzájemné důvěře a úctě.

Dlouhodobé záměry:

Rozšířit kapacitu mateřských škol, aby nemusely být třídy naplněny na výjimku

Docílit zlepšení zázemí a vybavení MŠ pro zaměstnance

Zbudovat polytechnické dílny

Rozšiřovat a obnovovat veškeré vybavení hrami, pomůckami

Rozšiřovat venkovní inventář a využívat zahrady i pro pěstování rostlin a tím rozvoj vztahu dětí k přírodě, půdě (environmentální hlediska).

III. Podmínky vzdělávání

1. Věcné podmínky

Naše mateřské školy mají dostatečně velké prostory a takové prostorové uspořádání, které vyhovuje nejružnějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Dětský nábytek, tělocvičné náradí, hygienické zařízení (umývárny, toalety)

jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, vybavení pro odpočinek dětí odpovídá počtu dětí, stávající vybavení je zdravotně nezávadné a bezpečné a je estetického vzhledu.

Vybavení hračkami, pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno.

Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky umístíme tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.

Na budovy mateřských škol bezprostředně navazuje zahrada. Prostory zahrad jsou vybavené pískovišti, dřevěnými hracími prvky, altány pro venkovní výukové a výchovné aktivity, zahradní domky pro uložení venkovních hraček a pomůcek.

MŠ Němčice má venkovní hrací plochu s umělým povrchem- hřiště pro míčové hry a dráhu pro jízdu na odrážedlech a koloběžkách. MŠ Alexovice má dráhu s umělým povrchem pro dopravní výchovu a hry.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů.

Vnitřní prostory všech tříd jsou vybaveny IT technikou (interaktivní tabule, tablety), kterou učitelky účelně a s ohledem na zvláštnosti věku (kratší doba práce) využívají.

Další podmínky: MŠ Němčice je přízemní budova, která umožňuje bezbariérový vstup i pro děti s tělesným omezením. Všechny učitelky mají kurz logopedické prevence, takže je zajištěna základní pro děti s vadami řeči. Vlastního logopeda MŠ nemá. V MŠ není pedagog, který by ovládal znakovou řeč, pro podporu dětí s vadami zraku a sluchu tedy MŠ není vybavená. Tuto péči v Ivančicích zajišťuje speciální škola pro děti s vadami sluchu a řeči.

MŠ Alexovice je jednopatrová budova. Jedna třída umístěná v přízemí poskytuje možnost pro vstup

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

děti s tělesným omezením. Všechny učitelky na tomto pracovišti mají kurz logopedické prevence, takže jsou rovněž schopny poskytnout základní podporu dětem s vadami výslovnosti. Vážnější vady výslovnosti musí řešit rodiče individuálně péčí u klinického logopeda. Podmínky pro děti s vážnějšími vadami sluchu a zraku MŠ Alexovice rovněž nemá.

Pro děti s LMP je možné zajistit péči pouze ve spolupráci s poradenským zařízením a asistentem pedagoga, jehož musí poradenské zařízení doporučit.

Návrhy na další úpravy podmínek pro zefektivnění vzdělávání.

Školky nemají vlastního logopeda ani psychologa. Základní podpůrnou metodickou pomoc z oblasti speciální pedagogiky poskytuje učitelkám ŠPP při základní škole, které má speciální pedagožky. Do budoucna by byla vhodná činnost psychologa alespoň na částečný úvazek, který by poskytoval podporu při řešení individuálních a specifických problémů s dětmi, případně by napomáhal při řešení akutních situací s dětmi, případně i s rodiči. Výhledově od roku 2023 by mělo dojít k možnosti obsazení pozic speciálního pedagoga nebo psychologa z projektů a od roku 2025 by tyto pozice měly být nárokové.

Návrhy na rozvoj a zkvalitnění podmínek je zpracován do Strategického plánu rozvoje, který vždy 1 krát za 3 roky předkládán zřizovateli. V nejbližším časovém horizontu (2022-2023) je zapotřebí zateplení budovy MŠ Alexovice, uvažována je také přístavba nebo nadstavba MŠ Němčice kvůli rozšíření kapacity a obě mateřské školy by uvítaly rozšíření prostor školy o polytechnické dílny.

2. Životospráva

Dětem poskytujeme plnohodnotnou a vyváženou stravu doplněnou o prvky současného trendu zdravé výživy, školní kuchyně dodržuje požadavky a limity spotřebního koše

V podávané stravě je bohatě zastoupena vláknina, čerstvá zelenina a ovoce, zakysané mléčné výrobky.

Děti mají dostatek tekutin - zajišťujeme pitný režim, který děti přirozeně využívají. V zimním období zařazujeme do pitného režimu teplé ovocné a bylinkové čaje, v jarním a letním období dětem nabízíme vitamínové nápoje. Snažíme se, aby děti měly možnost výběru. Dětem ponecháváme volnost osobního tempa při jídle, respektujeme požadavky rodičů.

Pravidelným, současně však flexibilním denním rytmem a řádem umožňujeme organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuálním situacím v mateřské škole tak, aby mezi jednotlivými podávanými pokrmy byly dodržovány vhodné intervaly.

Každodenní pobyt dětí venku dává dětem dostatek příležitostí k volnému pohybu, činnosti přizpůsobujeme momentální kvalitě ovzduší. Potřebu volného pohybu dětí současně respektujeme i v interiéru mateřské školy.

V denním programu přihlížíme k individuálním potřebám aktivit, spánku a odpočinku.

Přístupujeme k jednotlivým dětem na základě pedagogické diagnostiky s respektováním individuálních zvláštností.

My, pedagogové se chováme podle zásad zdravého životního stylu tak, abychom poskytovali dětem přirozený vzor.

Ve škole podporujeme kulturu stolování současně s vytvářením pozitivních vztahů dětí k prostředí a zprostředkováváme vytváření dovedností a návyků správného chování a jednání.

3. Psychosociální podmínky

Zásada individuálního přístupu ke všem dětem je základní podmínkou

Dodržujeme pravidelný denní řád, který ovšem umožňuje přizpůsobit organizaci momentální situaci.

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

Při vhodném počasí situujeme aktivity ven, tj. na školní zahradu a do přírody

Velkou pozornost věnujeme dostatečnému rozvoji pohybového ústrojí denním cvičením, delšími vycházkami spojenými se spontánním pohybem v členitějším terénu, pohybovými hrami na školní zahradě. Podporujeme zdravý vývoj řeči a pracujeme takovými metodami, které poskytují dětem možnost dostatečně se vyjádřit, komunikovat s dospělými i vrstevníky.

Všichni zaměstnanci respektují individuální potřeby dětí, snaží se je uspokojovat, jsou k dětem vstřícní, přístupují k nim citlivě.

Děti jsou zatěžovány přiměřeně k věku.

Snažíme se o vstřícné klima, ve kterém se budou děti cítit bezpečně, budou vědět, že v učitelkách mají důvěryhodného člověka, na kterého se mohou obracet ve všech situacích. Vstřícný a partnerský přístup k rodičům je samozřejmostí.

Vytváříme co nejvíce přirozených možností, abychom u dětí podporovali dostatečné řečové dovednosti, a rovněž při hrách vytváříme situace pro co rozvoj slovní zásoby, schopnost používat jazyk v jeho spisovné podobě.

Respektujeme osobnost každého dítěte, proto úzce spolupracujeme s rodiči, abychom poznali sociální zázemí jednotlivých dětí.

Všechny děti mají stejná práva, povinnosti, možnosti

Respektujeme osobní svobodu a volnost dětí, podřízenou ovšem stanovenému řádu chování a normám.

4. Organizace vzdělávání

Tímto bodem se podrobně zabývá Školní řád MŠ.

V MŠ Alexovice je vzdělávání organizováno ve dvou věkově heterogenních třídách jako celodenní vzdělávání.

V MŠ Němčice je vzdělávání organizováno rovněž ve dvou třídách s celodenním provozem. Jedna ze tříd je určena pro děti v rozmezí 3 až 4 let, druhá třída je určena pro děti 5 leté a starší, případně pro děti s odkladem školní docházky.

Škola poskytuje i vzdělávání podle § 34. Podmínky, způsoby a časové ověření podrobněji stanovuje Školní řád pro předškolní vzdělávání.

Rámcové uspořádání dne je následující:

Přímá výchovně-vzdělávací činnost s dětmi probíhá každodenně v době od 6,30 hod do 16:30 hod ve čtyřech třídách MŠ pod vedením kvalifikovaných pedagogů.

Dětem je umožněno zúčastnit se jakékoliv činností dle vlastního výběru.

Uspořádání dne vychází z aktuální situace ve třídě (věkové složení, schopnosti a možnosti dětí, individualita), spočívá v kreativité učitelky (psychohygienické zásady - střídání různých aktivit s relaxací).

06:30 – 07:00 hod	<ul style="list-style-type: none"> • spontánní hravé aktivity dětí pozvolný, nenásilný přechod dětí do svých tříd podle aktuální situace a pracovní doby učitelek
07:00 – 09:45hod	<ul style="list-style-type: none"> • spontánní hravé aktivity dětí • individuální, skupinkové činnosti (ověřování znalostí, rutinních dovedností, schopností aplikace a tvořivosti dětí) • prožitkové učení dle výchovně vzdělávacích záměrů učitelky

	<ul style="list-style-type: none"> • pohybová chvílka • hygiena, postupná svačina
09:45 – 11:45hod	<ul style="list-style-type: none"> • příprava a pobyt dětí venku <p>Náplň tvoří spontánní aktivity, hry, individuální i skupinkové činnosti, pohybová relaxace, řízené činnosti. Zde probíhá souběžná činnost učitelek, které dbají o vyváženost spontánních a řízených aktivit.</p>
11:45 – 12:30hod	<ul style="list-style-type: none"> • převlékání, hygiena • oběd • příprava na odpočinek
12:30 – 14:00 hod	<ul style="list-style-type: none"> • odpočinek na lehátku, klidové činnosti <p>Učitelka přistupuje k jednotlivým dětem na základě pedagogické diagnostiky s respektováním individuálních zvláštností a potřeby odpočinku dětského organismu (přístup učitelky dle aktuální situace a potřeb dětí).</p>
14:00 – 16:30 hod	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena, průběžná svačina • zájmové činnosti a spontánní činnosti dětí

Překrývání učitelek se realizuje v rozmezí 10—12:30 a to při činnostech: pobyt venku, spontánní a hravé činnosti i řízená činnost. Učitelka nabízí dětem činnosti tak, aby zajistila rovnoměrné rozložení spontánních i řízených aktivit.

5. Řízení mateřské školy

Řízení je vedeno základní snahou zaujmout lidi pro společný cíl a problémy předkládat k veřejnému posouzení.

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků máme stanoveny v pracovních povinnostech, náplních práce jednotlivých pracovních zařazení a jejich konkretizaci. V čele každé mateřské školy jsou postaveny vedoucí učitelky, které mají jak odbornou kvalifikaci, tak dostatek zkušeností, aby mohly po odborné stránce vést kolektiv ostatních učitelek.

Komunikační a informační systém uvnitř mateřské školy i navenek je zakotven v organizačním řádu školy. Pro komunikaci s rodiči fungují zejména nástěnky a také webové stránky a aplikace Školka v mobilu.

Všichni pracovníci jsou včas informováni o dění ve škole i mimo ni. Vedoucí pracovišť se zúčastňují porad vedení, s obsahem porad potom seznamují ostatní zaměstnance a provádějí delegování společných úkolů.

Při vedení zaměstnanců je ředitelkou a vedoucími učitelkami vytvářeno ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, spolupracovnice jsou zapojovány do řízení mateřské školy, je jim ponechán dostatek pravomocí a je respektován jejich odborný pedagogický názor.

Obě mateřské školy úzce spolupracují, vypomáhají si výchovně i personálně, pracují týmově.

Na rozhodování o zásadních otázkách školního programu se podílí všichni členové týmu.

Práce všech zaměstnanců je podněcována pozitivní motivací, ředitelkou a vedoucími pracovišť

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

průběžně vyhodnocována, je podporována aktivní spolupráce mezi členy týmu a uplatňuje se sebehodnocení, reflexe vlastní práce.

Plánování pedagogické práce se opírá o předchozí analýzu a využívá zpětné vazby.

Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci, nejtěsnější spolupráce probíhá mezi mateřskou a naší základní školou

Mateřské školy spolupracují se zřizovatelem, PPP Brno-venkov, SPC Brno-Kociánka, KIC Ivančice, DDM a ŠD Oslavany, ZUŠ Ivančice, SVČ Ivančice a ostatními mateřskými školami v Ivančicích.

6. Personální a pedagogické zajištění

V našich mateřských školách pracuje 8 učitelek, všechny jsou kvalifikované, v současné době je běžné, že se výchovného působení může účastnit i asistent pedagoga u dětí, které mají speciální vzdělávací potřeby.

Pedagogický sbor, resp. pracovní tým, funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel.

Povinností pedagogických pracovníků je průběžné sebevzdělání.

Ředitelkou je podporována profesionalizace pracovního týmu, je vypracován plán DVPP a jsou vymezeny oblasti, ve kterých se mají pedagogové rozvíjet.

Jsou vytvářeny podmínky pro DVPP.

Pracovní doba pedagogů je organizována takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna dětem optimální pedagogická péče.

Pedagogové jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem, v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

Je zajištěno souběžné působení dvou učitelek ve třídě dle platných předpisů.

7. Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi pedagogy a rodiči se snažíme o oboustrannou důvěru a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochotu spolupracovat.

Všichni zaměstnanci mateřské školy sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět.

Rodiče dětí z naší mateřské školy mají možnost podílet se na jejím dění, účastní se akcí organizovaných mateřskou školou. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o všem, co se v mateřské škole děje.

Pedagogové informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči o společném postupu při jeho výchově a vzdělávání.

Pedagogové chrání soukromí rodiny a zachovávají diskretnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Zaměstnanci dodržují mlčenlivost ve věcech osobní povahy, doporučení poradenských zařízení. Jednají s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi.

Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy, vzdělávání, rozvoje řeči a osobnostního rozvoje předškolních dětí.

8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

8.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobit tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem, vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, působit citlivě a přiměřeně, volit vhodné a odpovídající metody a prostředky, které jsou v souladu s podpůrnými opatřeními.

8.2 Systém péče o děti s přiznaným podpůrným opatřením.

Tam, kde učitelka zjistí, že dítě potřebuje v některé oblasti mírná podpůrná opatření proti kolektivu ostatních dětí, to znamená podpůrná opatření 1. stupně, vypracuje plán pedagogické podpory, dále jen PLPP, kde uvede, na které oblasti bude podpora směřovaná.

PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním proběhnou rozhovory mezi učitelkami s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitelky zorganizují společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte. Vyhodnocení PLPP probíhá časově současně s vyhodnocením diagnostiky.

Pokud učitelky MŠ shledají, že dítě potřebuje vyšší míru zohlednění svých specifických vzdělávacích potřeb, doporučí rodičům návštěvu ŠPZ a následně u dětí s přiznanými PO 2.-5. stupně postupujeme dle doporučení ŠPZ. Pokud je ŠPZ doporučen individuální vzdělávací plán, dále jen IVP pak:

Na tvorbě se podílí obě třídní učitelky.

Plán je realizován v souladu se ŠVP „Svět je náš“.

Vyhodnocován je vždy ve stejném termínu, kdy probíhá vyhodnocení diagnostiky.

Zodpovědnými osobami za výchovu a bezpečnost dítěte v průběhu výchovného procesu v době pobytu v MŠ jsou obě třídní učitelky.

Zodpovědné učitelky spolupracují se zákonnými zástupci dítěte, informují je o poskytnutých opatřeních, metodách a formách práce, které u dítěte uplatňují.

V případě problémů konzultují i se ŠPP působícím v základní škole, případně s PPP či SPC.

8.3. Podmínky vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními

Podle Vyhlášky o předškolním vzdělávání §2 platí:

Za každé ve třídě zařazené dítě s přiznaným podpůrným opatřením čtvrtého nebo pátého stupně se nejvyšší počet dětí ve třídě podle odstavce 3 snižuje o 2 děti; to platí i v případě dítěte s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení.

Nejvyšší počet dětí podle odstavce 3 se dále snižuje o 1 za každé dítě s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně, které není uvedeno ve větě první. Postupem podle věty první a druhé lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 5.

Může nastat situace, že tyto podmínky nemůže MŠ dodržet a to v případě, že je v MŠ dítě, které nemá přiznaná PO a teprve v průběhu roku je dítěti podpůrné opatření doporučeno a MŠ již nemůže reagovat snížením počtu dětí ve třídě.

Činnosti a jejich organizace jsou plánovány s ohledem k individuálním potřebám dítěte, přizpůsobují se jeho tempu a možnostem.

Podpůrná opatření a doporučení ŠPZ jsou detailně probrána a vysvětlena rodičům, kteří svým podpisem na doporučení ŠPZ potvrdí, že byli informováni o způsobu, kterým bude MŠ v předškolním vzdělávání postupovat.

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

Pokud jsou doporučena personální podpůrná opatření, řeší je vedoucí MŠ s vedením školy. Jsou-li doporučeny různé pomůcky či vybavení, jsou pořízeny nejdříve od data, kdy se začne doporučení realizovat.

V souladu s právními předpisy a po zhodnocení možností práce s celým kolektivem dětí budou uplatňována všechna dostupná PO, např. snížení počtu dětí ve třídě, jsou-li k tomu podmínky. Pokud je poradenským zařízením doporučen nákup speciálních pomůcek nebo potřeb, projedná MŠ s poradenským zařízením jejich výši a finanční náklady. Pokud doporučené pomůcky nemá MŠ k dispozici, doplní je z prostředků na PO.

8.4. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Řídí se Vyhláškou o předškolním vzdělávání a určuje ji §1e

(1) Pokud počet dětí, které jsou cizinci a pro které je předškolní vzdělávání povinné, je alespoň 4 děti v jednotlivém místě poskytování vzdělávání, v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogický program a kde má škola zázemí, ředitel mateřské školy zřídí skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání (dále jen „jazyková příprava“) zvlášť pro jednotlivá místa poskytovaného vzdělávání, v případě lesní mateřské školy zvlášť pro jednotlivá území.

(2) Mateřská škola dětem ve skupině poskytuje jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně.

(3) Skupina pro jazykovou přípravu má nejvýše 8 dětí podle odstavce 1. Další skupinu pro jazykovou přípravu lze zřídit, pokud je do dosavadní skupiny zařazeno 8 dětí podle odstavce 1.

(4) Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu jiné děti než uvedené v odstavci 1, a to i do vyššího počtu než 8 dětí, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy dětí podle odstavce 1.

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

9. Zabezpečení vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit nabízeny činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít.

Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP.

Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v

úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením."

10. Vzdělávání a podmínky dětí od dvou do tří let

Dle Vyhlášky o předškolním vzdělávání

- Za každé ve třídě zařazené dítě mladší 3 let se do doby dovršení 3 let věku dítěte nejvyšší počet dětí ve třídě podle odstavce 3 snižuje o 2 děti. Postupem podle věty první lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 6.
- Snížení počtu podle odstavců 5 a 6 nelze za 1 dítě uplatnit souběžně. Snížení počtu dětí podle odstavců 5 a 6 se neuplatní u mateřské školy, které v jeho plnění brání plnění povinného předškolního vzdělávání dítěte nebo dojde-li ke změně stupně podpůrného opatření u dítěte zařazeného ve třídě v průběhu školního roku.

Děti mladší 3 let přijímá MŠ ke vzdělávání pouze v případě, že lze dodržet podmínky sníženého počtu dětí ve třídě dle §2 Vyhlášky o předškolním vzdělávání.

Při přijetí těchto dětí mladších 3 let musí MŠ vytvářet další podmínky, které reagují na vývojová specifika a individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Ohrožující předměty ve třídě jsou znepřístupněny Jsou sjednaná jasná pravidla.

Třídy jsou dostatečně prostorné, děti mají možnost her a pohybu na koberci

Hygienické zařízení je vyhovující, je doplněno přenosnými protiskluznými bloky jak k umyvadlům, tak k WC, případně u nejmenších dětech jsou k využití i nočníky.

Šatny skýtají dostatek prostoru pro uložení náhradního šatstva.

Režim dne, zejména odpolední odpočinek, je upraven tak, aby respektoval potřeby i 2-3 letých dětí, např. delší doba odpočinku podle únavy dětí.

Dětem je vymezena dostatečně dlouhá doba na adaptaci vzhledem individuálním potřebám každého jednotlivého dítěte.

Děti jsou vzdělávány individuálně a v menších skupinách, při frontálních činnostech jsou na ně kladeny minimální nároky.

11. Sebehodnocení MŠ

Co hodnotíme	Časový harmonogram	Prostředky	Odpovědnost
ŠVP pro PV	1 x za 3 roky V případě změn v RVP ihned	Kontrola souladu s RVP,	Vedení školy
Třídní plány	1 x ročně	Kontrola vedoucí pracoviště	Odpovídá učitelka Kontrola vedoucí MŠ
Materiální podmínky – budovy, bezpečnost, hygienické podmínky	1 x prověrky BOZP	Zpráva z prověrky za každé pracoviště	Vedoucí pracoviště + technik BOZP, následně ředitelka školy
Materiální podmínky- pomůcky, předměty, vybavení	1 x ročně	Výroční zpráva Inventarizace Požadavky do rozpočtu	Vedoucí pracoviště, vedení školy
Vnitřní evaluace - vzdělávání dětí	*Po ukončení tematického celku (podtémat)	Zhodnocení- zápis	Učitelky + vedoucí pracoviště

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

	3 x ročně pedagogická rada	Zápis z jednání PR- (závěry se promítají do plánu na DVPP, případně do úprav ŠVP atd.)	Vedoucí pracoviště, vedení školy
Děti- vývoj, pokroky	2 x ročně měsíce (leden, červen + vstupní září-říjen)	**Diagnostický záznam	Učitelky, vedoucí pracoviště
Provoz a fungování	1 x za 14 dní	Provozní porady na pracovištích	Vedoucí pracoviště
	1x měsíčně	Provozní porady s vedením školy	Vedení školy
DVPP	průběžně	Výroční zpráva školy	Vedoucí pracoviště
Pedagogičtí zaměstnanci	Dle plánu hospitací, který vytváří na začátku roku vedení pracoviště	Hospitace ve třídách u jednotlivých učitelek Sebehodnotící pohovory	Vedoucí pracoviště
Vedoucí pracoviště	Dle plánu kontrol	Sebehodnotící pohovory, případně hospitace vedení u vedoucí pracoviště Zápis z kontrol pracoviště	Vedení školy
Nepedagogové	1 x ročně	pohovor	Vedoucí pracoviště
Pedagogický styl a klíma školy	Průběžně zpětná vazba z neformálních rozhovorů	rozhovory s dětmi, s rodiči, společná setkání	Učitelky, vedoucí pracoviště
	Min 2 x ročně	třídní schůzky	Učitelky- vedoucí pracoviště
Spolupráce s rodiči	Min 1 x za 2 roky ročně	dotazník pro rodiče, výroční zpráva školy	Vedení školy Vedoucí pracoviště
Prezentace na veřejnosti	Průběžně	Školka v mobilu	Vedoucí pracoviště, vedení školy

*Pravidla pro vnitřní evaluaci a hodnocení

Vnitřní evaluace a hodnocení probíhá na úrovni třídy. Provádí je učitelky. Analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky a výsledky výchovně vzdělávacího procesu, hodnotíme, nakolik jsou naplňovány naše vzdělávací cíle. Hodnocení tématického celku provádíme po skončení, zamýšlíme se nad tím, zda byly vytyčené cíle naplněny. Podle získaných výsledků můžeme dále podtémata plánovat upravovat, obměňovat, obohacovat o nové náměty, hledat nové prostředky činnosti.

** Diagnostický záznam:

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

Individuální hodnocení má zvláštní význam pro počáteční sebehodnocení dítěte. S dítětem o pokrocích, kterých dosahuje vhodným způsobem hovoříme. Sledujeme a zaznamenáváme individuální rozvoj dětí, jejich individuální pokroky v učení. Vyhodnocujeme vývoj dětí.

Dvakrát ročně zapisujeme pokroky dětí do připravených tabulek v těchto oblastech:

- a) biologická oblast
- b) psychomotorická oblast
- c) interpersonální oblast
- d) sociálně kulturní oblast
- e) environmetální oblast

Souhrnné vyhodnocení všech výše zmíněných evaluačních oblastí se na konci školního roku promítá do výroční zprávy školy.

IV. Charakteristika ŠVP Svět je náš

Cíle předškolního vzdělávání

Předškolní vzdělávání má za úkol doplňovat rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni pomáhat zajistit dítěti prostředí s dostatkem mnohostranných a přiměřených podnětů k jeho aktivnímu rozvoji a učení a připravovat ho pro přechod na základní školu.

Předškolní vzdělávání má smysluplně obohacovat denní program dítěte v jeho předškolních letech, poskytovat dítěti odbornou péči, podporovat jeho komunikační schopnosti, schopnosti spolupráce orientace v prostředí, které ho obklopuje a připravovat ho na vstup do základní školy.

Budeme usilovat o to, aby první vzdělávací krůčky dítěte byly stavěny na promyšleném, odborně podepřeném a lidsky a společensky hodnotném základě, a aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostí, příjemnou zkušeností a zdroj dobrých a spolehlivých základů do života i vzdělávání.

Úkolem předškolního vzdělávání je proto rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních a přibližovat mu normy a hodnoty touto společností uznávané.

Neboli:

učit se poznávat- orientovat se, nabývat vědomosti

učit se jednat – komunikovat, vyjádřit svoje potřeby

učit se žít společně – spolupracovat, pomáhat si

učit se být - cítit, vnímat

Důležitým úkolem je také vytvářet dobré předpoklady pro individuální rozvojové možnosti dětí a umožňovat každému dítěti dospět v době, kdy opouští mateřskou školu k takové úrovni, která je pro dítě individuálně dosažitelná.

Na základě dlouhodobého a každodenního styku s dítětem i s jeho rodiči může předškolní vzdělávání plnit i úkol diagnostický, zejména ve vztahu k dětem se speciálními vzdělávacími potřebami. Dětem, které to potřebují (dětem s nerovnoměrnostmi ve vývoji, dětem se zdravotním a sociálním znevýhodněním), má předškolní vzdělávání na základě znalosti aktuální úrovně rozvoje dítěte i jeho dalších rozvojových možností, poskytovat včasnou speciálně pedagogickou péči a tím zlepšovat jejich životní i vzdělávací příležitosti. Zejména v oblasti jazyka, vývoje řeči a výslovnosti se snažíme naplňovat preventivní funkci předškolního vzdělávání například proškolením dalších zaměstnanců v oblasti logopedické prevence.

Spojení a těsná spolupráce s učitelkami základní školy umožňuje školám zpětnou vazbu a poskytuje možnost zaměřit se na přípravu v těch oblastech, kde se v připravenost dětí mohou objevovat problémy

Specifika předškolního vzdělávání, metody a formy práce

Předškolní vzdělávání maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, poznávacím, sociálním a emocionálním potřebám dětí této věkové skupiny.

Dbáme, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

Vzdělávání je důsledně vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb specifických. Každému dítěti je poskytována pomoc a podpora v míře, kterou individuálně potřebuje, a v kvalitě, která mu vyhovuje.

Vzdělávací působení pedagoga vychází z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů dítěte, ze znalosti jeho aktuálního rozvojového stavu i konkrétní životní a sociální situace a pravidelného sledování jeho rozvojových i vzdělávacích pokroků.

Pedagogické aktivity probíhají v rozsahu potřeb jednotlivých dětí, každé dítě je stimulováno, citlivě podněcováno k učení a pozitivně motivováno k vlastnímu vzdělávacímu úsilí způsobem a k míře jemu vyhovující. Jsou využívány metody prožitkového a kooperativního učení. Hry a činnosti dětí

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

jsou založeny na přímých zážitcích.

Je podporována dětská zvědavost a potřeba objevovat. Ve vzdělávání je využíváno spontánních nápadů dětí a je jim poskytován dostatek prostoru pro spontánní aktivity.

Další specifickou činností, kterou v předškolní výchově využíváme, je didakticky cílená činnost, která je dítěti nabízena a v níž je zastoupeno spontánní i cílové učení.

Uplatňujeme integrovaný přístup. Vzdělání probíhá na základě integrovaných bloků, které nabízejí dítěti vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích. Dítě tak získává skutečné činnostní výstupy – kompetence.

Důraz je kladen na podporu správné výslovnosti usměrňovanou nenásilnou formou, hrami i správným řečovým příkladem a hlavně dostatkem příležitostí a možností řeč používat k vzájemné komunikaci.

Rámcové cíle

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- dostatek informačních zdrojů
- propojit informace se skutečným životem
- rozvoj řeči a jazyka
- práce v motivujícím a bezpečném prostředí
- převaha kladného hodnocení
- netradiční metody a formy práce

Osvojení základů hodnot na nichž je založena naše společnost je prováděno v prostředí preferujícím:

- atmosféru demokracie a přátelství
- dodržování stanovených pravidel, slušnou komunikaci
- podporujícím utváření ohleduplného a citlivého vztahu k lidem
- poznávání a ochranu přírody
- vzájemnou spolupráci

Získání osobní samostatnosti dítěte a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí podporujeme:

- vhodnou organizací denního režimu
- bezpečností, estetičností a čistotou prostředí a péčí o ně
- správnými hygienickými a stravovacími návyky
- prevencí šikany a násilí
- podporou správné výslovnosti, logopedickou prevencí, dostatkem příležitostí trénovat řečové dovednosti
- respektování individuálních zvláštností a potřeb
- osvojováním základních pracovních dovedností
- integrací žáků vyžadujících zvláštní péči
- multikulturní výchovou, tolerancí k odlišnostem
- ohleduplností k slabším, handicapovaným, pomoc starým a nemocným

Klíčové kompetence

Školní vzdělávací program je koncipován tak, aby na úrovni školy vytvářel co nejlepší předpoklady pro postupné osvojování klíčových kompetencí, které stanovuje RVP PV a které tvoří jeho základní

strategii. V etapě předškolního vzdělávání jsou za klíčové považovány tyto kompetence:

- 1. kompetence k učení**
- 2. kompetence k řešení problémů**
- 3. kompetence komunikativní**
- 4. kompetence sociální a personální**
- 5. kompetence činnosti a občanské**

1. Kompetence k učení

- objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů, v procesu učení používá jazyk k vyjádření postřehnutých dějů, souvislostí
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, umí o nich krátce hovořit
- jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se vyjádřit, zhodnotit a pojmenovat svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, umí se zeptat, komunikuje, aby si ujasnil situaci
- přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby, opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé varianty (má vlastní originální nápady, využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost), domlouvá se, umí se zeptat
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včas a uvážlivé řešení je naopak výhodou, učí se spolupracovat, komunikuje při řešení s okolím
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu, nebojí se vyjádřit svůj názor
- zpřesňuje si matematické představy, užívá číselných pojmů

3. Kompetence komunikativní

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- řečové dovednosti zdokonaluje, upevňuje si správnou výslovnost hlásek
- umí se zeptat, slušně požádat o pomoc a srozumitelně vyjadřovat svoje potřeby

- domlouvá se, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu, funkci
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, zdokonaluje svoje řečové dovednosti vzájemnou komunikací
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která mu je nepříjemná, umí odmítnout
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí, a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování, ubližování

5. Kompetence činnosti a občanské

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i v učení, k úkolům a k práci přistupuje odpovědně, váží si práce a úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva a práva druhých, učí se je hájit a respektovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním se na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie

Jsou v souladu a prakticky kopírují základní principy ŠVP pro PV Svět je náš...s ohledem a přizpůsobením věku předškolních dětí:

1. Humanistický a demokratický přístup- respekt k individualitě dítěte, víra v jeho schopnosti a možnosti sebezdokonalování, zajištění co nejlepších podmínek pro vzdělávání vhodným výběrem

výchovných metod a pozitivní komunikací

2. Zaměřit se na osobnostní rozvoj dětí, umožnění hledání, experimentování, vlastních prožitků, vyvážený individuální přístup a současně na vzájemnou spolupráci mezi dětmi a ve větším kolektivu

3. Partnerský a spolupracující princip ve vztazích dítě- učitel-rodiče

To znamená vést proces výchovy nejen z hlediska potřeby člověka začlenit se do stávajícího systému, vyhovět požadavkům a tlaku společenské konvence, ale vnímat proces výchovy a vzdělávání jako vytváření nástroje pro nalezení sebe sama, kladnou motivací podporovat sebevědomí dítěte, vytvářet atmosféru bezpečí, důvěry a spolupráce. Budovat dobrou úroveň a pověst školy prezentací výsledků naší práce.

- propojit vzdělávací proces MŠ a ZŠ vzájemnou spoluprací
- předcházet negativnímu chování dětí
- společně s dětmi stanovovat pravidla slušného chování a dbát na jejich dodržování, rozvíjet základní řečové dovednosti a správnou výslovnost
- učit se důvěřovat ve své síly, být otevřený pro změny, pružně myslet, tvořivě jednat s vědomím, že vše má svůj smysl.
- výchova a vzdělávání musí vycházet z vývojových potřeb dítěte
- snažit se o utváření vztahu dítěte ke světu prostřednictvím myšlení, cítění i vůle
- pěstovat lidskost, toleranci a porozumění druhým
- probouzení vlastního živého myšlení, širokého soucítění, vůle vedoucí k zodpovědnosti a vlastní tvůrčí realizaci

Období předškolního věku je obdobím, kdy se postupně rodí životní síla a odolnost dítěte.

Z toho vyplývají základní životní potřeby dítěte, které je potřeba uspokojovat, aby se mohlo zdravě vyvíjet a to :

- potřeba náležitého přísunu podnětů zvenčí – dítě napodobuje (zvnitřňuje) vše, s čím se setkává. Nejedná se pouze o to, co se zjevně děje kolem něj, nýbrž o všechno, co dítě může vnímat svými smysly. Nejde pouze o vnější, ale i o vnitřní duševní gesta vychovávajícího člověka. Totéž platí o tvorbě prostředí, o předmětech, které využívá při svých hrách (poskytovat dětem co nejvíce hraček a předmětů vyrobených z přírodních materiálů). Dítě se teprve učí orientaci ve světě a jistotu v tomto poznávání posiluje, vycházíme-li z přirozených životních situací, co může přirozeně prožívat, s čím je bytostně spojeno, s čím může rezonovat, navázat na předchozí zkušenost. Východiskem se stává přirozené prožívání běhu roku.
- potřeba smysluplného světa – prožitek existence a platnosti řádu věcí, jejich rytmického proměňování a vzájemného podmiňování dává dítěti v prvních sedmi letech života pocit, že vše má své místo, svůj účel, svůj smysl. Lze vytvářet různé druhy rituálů – oslavy ročních svátků, narozenin, sebeobslužné činnosti a pěstování společenských návyků jsou rovněž zdrojem drobných každodenních rituálů.
- potřeba životní jistoty – působící vzor – vzorem k nápodobě je každý, kdo je dítěti nějak blízký. Blízká osoba je tím, kdo dítěti zprostředkovává informace o neznámých skutečnostech světa, kdo mu může dávat najevo, že je zde, v tomto ještě neznámém prostředí „svými lidmi“ bezvýhradně a bezpodmínečně přijímáno. Dospělí jsou těmi, kdo dítěti bezvýhradným přijetím vyjadřují důvěru v rozsáhlé možnosti jeho vlastní životní cesty. Z toho vyplývá, že prvotní nárok je kladen na dospělou osobu, vůči níž se dítě nachází ve vztahu. Podstatnou součástí snahy o posilování dítěte v jeho důvěře v sebe samo je i skutečnost, že všechny činnosti jsou vedeny tak, aby nebylo v hodnocení nutné provádět srovnávání výkonů dětí.

- potřeba vlastní společenské hodnoty – je-li jedinec plně akceptován, je schopen akceptovat druhé. Věkově smíšená skupina dětí poskytuje prostor k širokému sociálnímu učení, vytvářejí přirozenější situace pro střetávání názorů a potřeb jednotlivých dětí. Umožňuje, aby jeden bral ohled na druhého, aby starší pomohl mladšímu, silnější slabšímu, aby celé společenství mohlo fungovat a každý se mohl cítit účasten dění v něm. Je důležité, aby se každé z dětí mohlo cítit ve společném dění učitelkou osobně osloveno.
- potřeba otevřené budoucnosti – přirozeností dítěte v období prvních sedmi let života není role pozorovatele, ale tvůrce. Dítě ve své přirozenosti chce věřit, že stojí za to absolvovat celou dlouhou cestu životem a naplnit svůj životní příběh. Je tedy základní úlohou dospělého, aby tuto přirozenou touhu pomohl nasýtit.

4. Zaměření na organizační formy a vzdělávací metody uplatňované v individualizovaném vzdělávání.

Velký důraz bude kladen na samostatné aktivity, ať už se jedná o volnou spontánní hru nebo samostatné nepřímo řízené činnosti, které pedagog pro děti připravuje v podobě vzdělávací nabídky. Takové činnosti dítě provádí na základě vlastní volby a individuálních potřeb dětí. Speciální pozornost bude věnována kooperativním činnostem.

Učitelky zavádějí pravidla pro spolupráci ve skupině, využívají různé strategie členění dětí do skupin, role ve skupině;

Jsou využívány diferencované úkoly pro práci ve skupinách, učitelky tvoří nabídku, která bude odpovídat rozdílným schopnostem dětí a povede je ke kooperaci;

Ve třídě je vytvářeno podnětné prostředí vhodné pro individualizovanou práci a kooperaci dětí.

Metody použité ve výchově a vzdělávání

- Především využíváme základní výchovnou **metody slovní**. Je aktivním prostředkem v dialogu a v rozhovorech s dětmi, při výkladu, četbě a vyprávění, je průvodcem při pozorování a popisu. Je podmínkou k rozvoji řečové aktivity, k rozšíření slovní zásoby apod.
- **Metody názorně demonstrační** využíváme s použitím názorných a technických zařízení, tzn., že si k práci bereme např. demonstrační didaktické pomůcky jako jsou tematické obrázky, didaktické hry, Logico, interaktivní tabule, tablety, robotické hračky.
- **Metody dovednostně praktické** – napodobování, manipulování, experimenty apod.
- Každá činnost v našich mateřských školách je provázána **motivační metodou**. U dětí předškolního věku je vždy třeba vhodně navozovat zájem o cokoli, ať již jde přímo o řízené činnosti, pohybové aktivity, sebeobslužnou práci, zavádění pravidel, pravidelnost denního režimu. Motivací věci dostávají hlubší smysl.
- Především a hojně preferujeme **praktickou metodu prožitkového učení**. Dětem „předkládáme“ přírodu „jako na dlani“. Máme k ní blízko, jsme jí obklopeni, proto vše pozorujeme a všemi smysly vnímáme „v přímém přenosu“. A nejen to, máme možnost

sledovat lidi při práci na poli, v zahradě, řemeslníky při úpravách komunikací. Třídíme odpad, odpadní materiál využíváme k výtvarným účelům (kartony, pet-láhve, odřezky dřeva...). Pozorujeme a popisujeme krajinu z kopce, vedeme děti k vřelému vztahu k rodišti. Nabízíme jim pohyb na čerstvém vzduchu, rozvoj pohybových dovedností s využitím členitého terénu.

- Nezanedbatelnou ve výchově je **metoda příkladu**. Každá učitelka a zaměstnanec školy by měl jít svým chováním dětem příkladem. Děti si musí být jisté, že pí učitelka nikdy nelže, k sobě navzájem se chovají s úctou a respektují se, jsou shovívavé, ale i přísné, je-li třeba. Příkladně řeší konflikty právě tak, jak to učí děti.
- **Využívány jsou i metody aktivizující a komplexní** – diskuzní metody, metody řešení problému, situační, inscenační metody a metody didaktických her, metody skupinové a kooperativní výuky, metoda samostatné práce, projektová výuka, výuka podporovaná ICT, individuální a individualizovaná výuka.

8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

8.1 Pojetí vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Rámcové cíle a záměry jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplňování přizpůsobit tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem, vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, působit citlivě a přiměřeně, volit vhodné a odpovídající metody a prostředky, které jsou v souladu s podpůrnými opatřeními.

8.2 Systém péče o děti s přiznaným podpůrným opatřením.

Tam, kde učitelka zjistí, že dítě potřebuje v některé oblasti mírná podpůrná opatření proti kolektivu ostatních dětí, to znamená podpůrná opatření 1.stupně, vypracuje plán pedagogické podpory, dále jen PLPP, kde uvede, na které oblasti bude podpora směřovaná.

PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním proběhnou rozhovory mezi učitelkami s cílem stanovení např. metod práce s dítětem, způsobů kontroly osvojení potřebných dovedností, návyků a postojů. Bude stanoven termín přípravy PLPP a učitelky zorganizují společnou schůzku se zákonnými zástupci dítěte. Vyhodnocení PLPP probíhá časově současně s vyhodnocením diagnostiky.

Pokud učitelky MŠ shledají, že dítě potřebuje vyšší míru zohlednění svých specifických vzdělávacích potřeb, doporučí rodičům návštěvu ŠPZ a následně u dětí s přiznanými PO 2.-5. stupně postupujeme dle doporučení ŠPZ. Pokud je ŠPZ doporučen individuální vzdělávací plán, dále jen IVP pak:

Na tvorbě se podílí obě třídní učitelky

Plán je realizován v souladu se ŠVP „Svět je náš“

Vyhodnocován je vždy ve stejném termínu, kdy probíhá vyhodnocení diagnostiky

Zodpovědnými osobami za výchovu a bezpečnost dítěte v průběhu výchovného procesu v době pobytu v MŠ jsou obě třídní učitelky

Zodpovědné učitelky spolupracují se zákonnými zástupci dítěte, informují je o poskytnutých opatřeních, metodách a formách práce, které u dítěte uplatňují

V případě problémů konzultují i se ŠPZ působícím v základní škole, případně s PPP či SPC.

8.3. Podmínky vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními

Podle Vyhlášky o předškolním vzdělávání §2 platí:

Za každé ve třídě zařazené dítě s přiznaným podpůrným opatřením čtvrtého nebo pátého stupně se nejvyšší počet dětí ve třídě podle odstavce 3 snižuje o 2 děti; to platí i v případě dítěte s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně z důvodu mentálního postižení.

Nejvyšší počet dětí podle odstavce 3 se dále snižuje o 1 za každé dítě s přiznaným podpůrným opatřením třetího stupně, které není uvedeno ve větě první. Postupem podle věty první a druhé lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 5.

Může nastat situace, že tyto podmínky nemůže MŠ dodržet a to v případě, že je v MŠ dítě, které nemá přiznaná PO a teprve v průběhu roku je dítěti podpůrné opatření doporučeno a MŠ již nemůže reagovat snížením počtu dětí ve třídě.

Činnosti a jejich organizace jsou plánovány s ohledem k individuálním potřebám dítěte, přizpůsobují se jeho tempu a možnostem

Podpůrná opatření a doporučení ŠPZ jsou detailně probrána a vysvětlena rodičům, kteří svým podpisem na doporučení ŠPZ potvrdí, že byli informováni o způsobu, kterým bude MŠ v předškolním vzdělávání postupovat

Pokud jsou doporučena personální podpůrná opatření, řeší je vedoucí MŠ s vedením školy. Jsou-li doporučeny různé pomůcky či vybavení, jsou pořízeny nejdříve od data, kdy se začne doporučení realizovat.

Doporučení a jeho podmínky jsou se zákonnými zástupci probrány, jsou vysvětleny způsoby práce s dítětem a systém péče a rodiče po tomto vysvětlení podpisem stvrzují, že byli s podmínkami seznámeni. V souladu s právními předpisy a po zhodnocení možností práce s celým kolektivem dětí budou uplatňována všechna dostupná PO, např. snížení počtu dětí ve třídě, jsou-li k tomu podmínky.

Pokud je poradenským zařízením doporučen nákup speciálních pomůcek nebo potřeb, projedná MŠ s poradenským zařízením jejich výši a finanční náklady. Pokud doporučené pomůcky nemá MŠ k dispozici, doplní je z prostředků na PO.

8.4. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Řídí se Vyhláškou o předškolním vzdělávání a určuje ji §1e

(1) Pokud počet dětí, které jsou cizinci a pro které je předškolní vzdělávání povinné, je alespoň 4 děti v jednotlivém místě poskytování vzdělávání.

(2) Mateřská škola dětem ve skupině poskytuje jazykovou přípravu v rozsahu 1 hodiny týdně.

(3) Skupina pro jazykovou přípravu má nejvýše 8 dětí.

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

9. Zabezpečení vzdělávání dětí nadaných a mimořádně nadaných

Při vzdělávání dětí v naší mateřské škole vytváříme v rámci integrovaných bloků podmínky, které stimulují vzdělávací potenciál všech dětí v různých oblastech. S ohledem na individuální možnosti dětí jsou jim v rámci pestré nabídky aktivit nabízeny činnosti, které umožňují tento potenciál projevit a v co největší míře využít.

Dětem, které projevují známky nadání, věnujeme zvýšenou pozornost zaměřenou na to, aby se projevy nadání dětí v rozmanitých oblastech činnosti smysluplně uplatnily a s ohledem na individuální možnosti dětí dále rozvíjely. V případě, že se jedná o velmi výrazné projevy nadání, zejména v situacích vyžadujících značnou spolupráci a koordinaci s rodiči dětí, zpracováváme PLPP.

Pokud se u dítěte projeví mimořádné nadání v jedné nebo více oblastech, doporučíme rodičům dítěte vyšetření ve školském poradenském zařízení. Do doby než vyšetření proběhne a škole je školským poradenským zařízením doručeno doporučení ke vzdělávání dítěte, postupujeme při vzdělávání takového dítěte zpravidla podle PLPP.

Pokud školské poradenské zařízení identifikuje mimořádné nadání dítěte a doporučí vypracování individuálního vzdělávacího plánu, postupujeme při jeho zpracování, realizaci a vyhodnocování v úzké spolupráci s rodiči dítěte a školským poradenským zařízením."

10. Vzdělávání a podmínky dětí od dvou do tří let

Citace z Vyhlášky o předškolním vzdělávání: *Za každé ve třídě zařazené dítě mladší 3 let se do doby dovršení 3 let věku dítěte nejvyšší počet dětí ve třídě podle odstavce 3 snižuje o 2 děti. Postupem podle věty první lze snížit nejvyšší počet dětí ve třídě nejvýše o 6.*

Děti mladší 3 let přijímá MŠ ke vzdělávání pouze v případě, že lze dodržet podmínky sníženého počtu dětí ve třídě dle §2 Vyhlášky o předškolním vzdělávání a současně neomezit přijetí dětí starších 3 let věku. Při přijetí těchto dětí mladších 3 let musí MŠ vytvářet další podmínky, které reagují na vývojová specifika a individuální potřeby, zájmy a možnosti těchto dětí. Ohrožující předměty ve třídě jsou znepřístupněny. Jsou sjednaná jasná pravidla. Třídy jsou dostatečně prostorné, děti mají možnost her a pohybu na koberci. Hygienické zařízení je vyhovující, je doplněno přenosnými protiskluznými bloky jak k umyvadlům, tak k WC, případně u nejmenších dětech jsou k využití i nočníky.

Šatny skýtají dostatek prostoru pro uložení náhradního šatstva.

Režim dne, zejména odpolední odpočinek, je upraven tak, aby respektoval potřeby i 2-3 letých dětí, např. delší doba odpočinku podle únavy dětí.

Dětem je vymezena dostatečně dlouhá doba na adaptaci vzhledem individuálním potřebám každého jednotlivého dítěte.

Děti jsou vzdělávány individuálně a v menších skupinách, při frontálních činnostech jsou na ně kladeny minimální nároky.

V. Obsah vzdělávání

Sledujeme tyto rámcové cíle (záměry)

- rozvoj dítěte, jeho řeči, učení a poznání
- osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Všechna témata školního vzdělávacího programu jsou vzájemně propojena, promítají se do pěti vzdělávacích **oblastí**.

1. Biologické
2. Psychologické
3. Interpersonální
4. Sociálně-kulturní
5. Environmentální

1. oblast biologická - DÍTĚ A JEHO TĚLO

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho psychickou pohodu, zdokonalovat obratnost mluvidel a podporovat správné logopedické návyky, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům

2. oblast psychologická - DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoje jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, emoční inteligence, jeho citů a vůle, stejně tak i jeho vzdělávací schopnosti a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznání, učení a řeči.

3. oblast interpersonální - DÍTĚ A TEN DRUHÝ

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti interpersonální je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu vztahů. Podporovat schopnost vyjadřování a rozšiřovat slovní zásobu, pomocí které se ve skupině ostatních dětí lépe prosadí.

4. oblast sociálně kulturní - DÍTĚ A SPOLEČNOST

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti sociálně kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dětem osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecně uznávané, morální i etické hodnoty a podílet se na utváření společenské hodnoty. Vytvářet u dítěte vztah k rodné řeči a jazyku nejen jako k prostředku dorozumění, ale také k jeho kulturní hodnotě.

5. oblast environmentální - DÍTĚ A SVĚT

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti environmentální je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit základ pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Jejich průběžné naplňování směřuje k dosahování dílčích kompetencí, které jsou základem pro postupné budování **kompetencí klíčových**.

1. Tématický celek: Já a moje školka

Doba realizace: cca 3 měsíce

Vzdělávací záměr:

- Být vnímavý a mít kladný vztah k přírodnímu prostředí
- Uvědomění si změn, které v přírodě na podzim přicházejí
- Získávání výtvarných a dalších estetických zkušeností.
- Rozvíjení smyslového vnímání
- Uplatnění svých nápadů při společných činnostech – počáteční schopnost spolupráce

Podtémata:

- Kdo přišel do školky...
- Co můžeme...
- Poznáváme školku a okolí...
- Co se děje v zahradách a sadech...
- Co posbíráme na poli a v lese...
- Jak se podzim vybarvil...

Oblast biologická – dítě a jeho tělo		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
- osvojování si zásad hygieny	- praktické činnosti a hry směřující k fixování zásad hygieny	- pojmenovat části těla, které jsou součástí pohybového ústrojí, znát jejich funkci
- uvědomění si vlastního těla, rozvoj pohybových schopností	- lokomoční pohybové činnosti a jednoduché úkony s předměty a pomůckami ve třídě i venku	- napodobit jednoduchý pohyb dle vzoru - ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (kreslit, malovat, stříat, modelovat)

<ul style="list-style-type: none"> - vytváření zdravých životních návyků 	<ul style="list-style-type: none"> - příležitosti a činnosti - uvolňovací a dechová cvičení - pravidelný pobyt venku 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládat sebeobsluhu (osobní hygiena, stolování, oblékání) s ohledem na věk - ovládat dechové svalstvo - zvládat základní pohybové dovednosti (chůze a běh v prostoru, s vyhýbáním, jednotlivě i ve dvojicích, ve vázaném zástupu, jednoduché překážky, pohyb v terénu)
---	---	--

Oblast psychologická – Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj receptivních jazykových dovedností – vnímání, naslouchání - rozvoj produktivních jazykových dovedností (výslovnost, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) - dlouhodobý úkol přihlížející k indiv. zvláštnostem a věku 	<ul style="list-style-type: none"> - společné diskuse, rozhovory, četba, vyprávění - artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry - preventivní logopedická péče 	<ul style="list-style-type: none"> - vnímat, naslouchat, nepřerušovat - pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno - zdokonalování vyjadřovacích schopností
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k slovně-logickému (pojmovému) 	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování a pojmenování konkrétních předmětů, objektů, jevů, pojmenování jejich vlastností, vzhledu, využití atd. 	<ul style="list-style-type: none"> - soustředit se na činnost, udržet pozornost, vědomě užívá všech smyslů - přemýšlí, vede jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádří - rozšiřuje svoji slovní zásobu
<ul style="list-style-type: none"> - poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů, získání sebevědomí 	<ul style="list-style-type: none"> - spontánní hry, činnosti zajišťující pomoc a radost - rozhoduje a volí si činnostech - odloučí se na určitou dobu od rodičů a blízkých, 	

	uvědomuje si svou samostatnost - dovede vyjádřit svoje potřeby
--	---

Oblast interpersonální – Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému 	<ul style="list-style-type: none"> - dialogy, rozhovory, běžné společné aktivity - sociální, interaktivní, společenské hry 	<ul style="list-style-type: none"> - navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, respektovat ho - uplatňuje své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého
<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k ostatním dětem a dospělým lidem 	<ul style="list-style-type: none"> - kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinkách 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem - respektuje potřeby jiného dítěte, dělí se s ním o hračky, pomůcky - rozdělí si úkol s jiným dítětem

Oblast sociálně-kulturní – Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci kolektivu třídy 	<ul style="list-style-type: none"> - spoluvytváření jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě - každodenní příklad pozitivních vztahů a chování 	<ul style="list-style-type: none"> - uplatňovat návyky společenského chování - chápat, že každý má ve třídě, herní skupině, v rodině svou roli, podle které je třeba se chovat, brát ohled na druhé
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti spolupracovat, spolupodílet se 	<ul style="list-style-type: none"> - společné hry a různorodé aktivity (námětové hry, dramatizace, 	<ul style="list-style-type: none"> - začleňuje se do třídy a zařazuje se mezi vrstevníky, adaptuje se na život ve škole (vnímá

	<p>konstruktivní hry, výtvarné, hudební a tělovýchovné činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy 	<p>základní pravidla jednání ve skupině</p> <ul style="list-style-type: none"> - komunikuje ve skupině - zachází šetrně s vlastními i cizími hračkami, pomůckami, věcmi denní potřeby apod.
Oblast environmentální – Dítě a svět		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - seznamování s prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm (okolní přírody, zahrad, sklizně, proměny...) - praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů se kterými se dítě běžně setkává 	<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se ve známém prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí) - zvládá běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma i v mateřské škole opakují
<ul style="list-style-type: none"> - vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí o jeho rozmanitosti a neustálých změnách (střídající se roční období) 	<ul style="list-style-type: none"> - vycházky do přírody, ulicemi, do přírody, pozorování krajiny z kopců, místopis 	<ul style="list-style-type: none"> - osvojit si elementární poznatky o přírodě a změnách v souvislosti se střídajícím se roč. obdobím - chovat se přirozeně a bezpečně doma i na veřejnosti

2. Tématický celek : Zima v naší školce

Doba realizace: cca 3 měsíce

Vzdělávací záměr:

- Experimentování s vodou, sněhem a ledem – skupenství
- Životní podmínky lidí, zvířat a ptáků v zimě
- Předškoláci – uvědomění si, že budou školáci
- Rozvíjení jemné a hrubé motoriky

- Sportovní činnosti
- Rozvíjení smyslů, paměti, logického myšlení a řečové aktivity

Podtémata:

- Blíží se Advent...
- Jen aby přišel Mikuláš..
- Čas tajemného očekávání...
- Povídám, povídám pohádku...
- Sportujeme v zimě...
- Chráníme si své zdraví...
- Co dělají zvířátka v zimě...
- Cestička k zápisu...
- Kdy co děláme...
- Masopust ...

Oblast biologická – Dítě a jeho tělo		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky (koordinace pohybu, koor. ruky a oka) - rozvíjení artikulační obratnosti (jazyk, rty, dýchání) 	<ul style="list-style-type: none"> - protahovací cvičení, zdolávání překážek sestavených z náradí, přírodních překážek, akrobatická cvičení - gymnastika mluvidel 	<ul style="list-style-type: none"> - zachovávat správné držení těla - zvládat zdolávání přiměřených překážek, prostorovou orientací - správná výslovnost - pohybovat se na různém terénu (tráva, nerovnosti, sníh, led apod.)
<ul style="list-style-type: none"> - ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí 	<ul style="list-style-type: none"> - různé pracovní, výtvarné a manipulační činnosti (stříhání, lepení, vytrhávání, kreslení, konstruktivní hry...) 	<ul style="list-style-type: none"> - sladit pohyb s rytmem, starší děti s hudbou a zpěvem - zvládnout koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku (náročnost podle věku – zacházení s předměty denní potřeby, s graf. a výt.

		materiálem...)
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj smyslového vnímání (rozlišování detailů, barev, materiálů, zvuků) 	<ul style="list-style-type: none"> - smyslové a psychomotorické hry - pobyt venku téměř za každého počasí, pohyb v členitém terénu, na sněhu, na ledu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluchově rozlišovat zvuky, zrakově tvary předmětů, barvy apod., rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem
<ul style="list-style-type: none"> - osvojovat si poznatky a dovednosti důležité pro podporu zdraví 	<ul style="list-style-type: none"> - pozorování změn v přírodě, kontakt s přírodou – krmení zvířat - hry na sněhu 	<ul style="list-style-type: none"> - znát a umět popsat své tělo (funkce končetin a důležitých orgánů) - pečovat o zdraví, otužovat se, mít povědomí o vhodném oblékání

Oblast psychologická – Dítě a jeho psychika		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj kulturního mluvního projevu, výslovnosti, intonace - rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) 	<ul style="list-style-type: none"> - přednes, recitace, zpěv - poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů - vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřovat se samostatně, domluvit se slovy i gesty - sledovat a opakovat děj (starší děti) - reprodukovat říkanky, písničky, naučit se zpaměti krátké texty - postupovat a učit se podle pokynů
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti sebeovládání - rozvoj schopnosti plně prožívat city 	<ul style="list-style-type: none"> - konkrétní činnosti související přípravami a oslavami svátků, příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání (společné setkání s rodiči, vystoupení, estetické a tvůrčí aktivity) sledování příběhů a pohádek obohacujících citový život dítěte 	<ul style="list-style-type: none"> - ovládat svoje city přizpůsobovat jim své chování ve známých situacích
<p>posilování poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyprávění podle obrázků 	<ul style="list-style-type: none"> - prožívat radost ze zdaru
<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení a psaní (výtvarné, hudební a dramatické) - rozvoj slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> - četba, prohlížení obr. knih, dramatizace, zpěv, výtvarné čin., grafomotor., pracovní listy 	<ul style="list-style-type: none"> - vést rozhovor, porozumět slyšenému - vyjádří své pocity, vypráví zážitky

<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si elementárních poznatků o číslech, písmenech... (starší děti) 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti zaměřené na poznávání písmen, číslic, značek, symbolů, obrazců - činnosti k seznamování se s číselnou řadou, zákl. geometrickými tvary, přiřazováním, tříděním, porovnáváním, tříděním 	<ul style="list-style-type: none"> - popsat situaci, samostatně i podle obrázku, rozlišovat některé obrazové symboly (orientační a dopravní značky), číslice, písmena - chápat číselné a matematické pojmy a souvislosti (porovnávat, uspořádat a třídit podle urč. pravidla, orientovat se v počtu do 6, chápat číselnou řadu do 10, poznat více-méně, první-poslední...) - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, nahore, pod, nad, vedle, za, před...)
--	--	---

Oblast interpersonální – Dítě a ten druhý		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - vytváření prosociálních postojů (soc. citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti) - rozvoj řeči a jazyka jako prostředku dorozumění mezi lidmi 	<ul style="list-style-type: none"> - společná setkávání, povídání, hry a společné kooperativní činnosti - četba, vyprávění, poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením 	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým, respektovat je - navazovat a udržovat dětská přátelství, s druhým dítětem přirozeně komunikovat slušnou formou
<ul style="list-style-type: none"> - prohlubování prosociálních vazeb v rodině, mezi dětmi, ve vztahu dítěte a učitelky prohlubování 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti zaměřené na poznávání dítěti důvěrného prostředí – rodiny, třídy, funkce rodiny, členové, vztahy, prostředí třídy 	<ul style="list-style-type: none"> - chápat vztahy a vazby v rodině, znát jména nejbližších příbuzných, dětí ve třídě, dospělých v mateřské škole-jejich funkce

schopností vyjadřovat se	– kamarádi, vztah k dospělým	- umět vyjádřit svoje přání, požádat o pomoc
- rozvoj kooperativních dovedností	- činnosti vyžadující spolupráci (společné výtvarné, hudební a dramatické aktivity, pohybové, námětové, konstruktivní hry, pracovní činnosti úklid hraček, práce na zahradě...)	- uplatňovat své individuální potřeby s ohledem na druhého - domluví se na spolupráci

Oblast sociálně- kulturní – Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
- fixování pravidel společenského soužití, vnímat a přijímat zákl. hodnoty uznávané společenstvím třídy	- příprava a realizace tradičních oslav a setkání k příležitosti Adventu, Mikuláše, vánoc, Tří králů	- začlenit se do třídy a zařadit se mezi vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti - vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností - rozvoj schopnosti aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	- tvůrčí výtvarné, hudební, slovesné, hudebně dramatické a hudeb. pohybové činnosti související se shora uvedenými svátky	- zacházet šetrně s hračkami pomůckami a věcmi denní potřeby
- vytváření pozitivního vztahu ke kultuře,	- návštěvy hudebních divadelních	- vnímat umělecké a kulturní podněty

umění, k rodnému jazyku	představení, výstav mimo mateřskou školu	- mluví o svých zážitcích
- vytváření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, tolerance, spolupráce) - aktivity přibližující dítěti mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.)	- aktivně zvládá požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímá základní pravidla, podílí se na nich a řídí se jimi, podřídí se rozhodnutí skupiny, přizpůsobí se společnému programu, spolupracuje, přijímá autoritu) - odmítá společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost) -

Oblast environmentální – Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
- pochopení, jakou míru vlivu má člověk na utváření, zlepšení a poškozování prostředí	- vycházky obcí, do města, do přírody, návštěvy obchodů, institucí, budov	- orientovat se bezpečně ve svém okolí, znát účel důležitých budov
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách - vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním a technickém prostředí	- pozorování lidí při práci a jiných aktivitách	- vážit si výsledků práce lidí - chápat, že některé změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění a vyvíjí)

<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si poznatků a dovedností k vykonávání činností potřebných v péči o okolí - vytváření povědomí o potřebách zvířat žijících ve volné přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> - rozhovory, četba, vyprávění, pozorování, krmení lesní zvěře - prohlížení knih, četba pohádek, prohlížení encyklopedií 	<ul style="list-style-type: none"> - chápat význam péče o volně žijící zvířata v zimním období - umět vykonávat základní praktické pracovní činnosti v péči o své okolí
--	--	---

3. Tématický celek: Probouzíme jaro kolem školky

Doba realizace: cca 2 měsíce

Vzdělávací záměr:

- Rozvíjení psychomotoriky, jemné a hrubé motoriky
- Poznávání sebe sama, sebeovládání
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- Vytváření povědomí o zdravém životním stylu a ochraně zdraví
- Rozvoj tvořivosti, tvořivého sebevyjádření
- Osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností
- Vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

Podtémata:

- **Zaženeme zimu – uvítáme jaro...**
- **Jaro na zahrádce, v lese a na poli ...**
- **Kdo žije na dvorku...**
- **Co kdo dělá...**
- **Tady to mám rád...**
- **Koleda, koleda jarní trávo...**

Oblast biologická – Dítě a jeho tělo		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - zdokonalování koordinace ruky a oka - fixování správného držení tužky, štětce 	<ul style="list-style-type: none"> - konstruktivní hry, grafomotorická cvičení, kresba, malba, vystřihování - logopedická cvičení, říkadla, rozvoj řeči 	<ul style="list-style-type: none"> - správně držet a používat tužku, štětec, st. děti nůžky - uplatňuje správnou

- artikulační dovednosti, dechová cvičení	jako prostředku dorozumění	výslovnost hlásek, používá správnou intonaci
- rozvoj pohybových dovedností v obl. hrubé a jemné motoriky	- vyrovnávací, protahovací, dechová a relaxační cvičení	- koordinovat polohy a pohyby těla
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji atd. - činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a jejich praktickým použitím - jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v obl. os. hyg.	- zachází s předměty denní potřeby a pomůckami - zvládá jednoduchou obsluhu a pracovní úkony - zacházení a grafickým a výt. materiálem - zachází s jednoduchými hudebními nástroji

Oblast psychologická – Dítě a jeho psychika

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
- rozvoj tvořivého myšlení, řešení problémů, sebevyjádření	- podnětné pozorování, hry a činnosti podporující tvořivost, představivost a fantazii	- těšit se z hezkých, příjemných zážitků, zachytit - vyjádřit své pocity a dojmy

<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností vyjádřit pocity, získané dojmy a prožitky - rozvoj slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů souvisejících s denním řádem, týdenním režimem, proměnami roku - příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání - výlety do okolí - dramatické činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišovat časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, poledne, večer, roční období, starší děti-dny v týdnu) - prožívat radost ze zvládnutého a poznání - zorganizovat hru, domlouvat se při ní - chová se citlivě ve vztahu k živým bytostem
<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní 	<ul style="list-style-type: none"> - artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky 	<ul style="list-style-type: none"> - správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

Oblast interpersonální – Dítě a ten druhý

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností 	<ul style="list-style-type: none"> - činnosti vyžadující spolupráci (společné výtvarné, hudební a dramatické aktivity, pohybové, hry, pracovní činnosti – úklid hraček, práce na zahradě...) 	<ul style="list-style-type: none"> - respektovat potřeby jiných dětí, rozdělit se - užívá jazyka jako prostředku dorozumění s vrstevníky i dospělými
<ul style="list-style-type: none"> - upevňování prosociálních postojů (ohleduplnost, tolerance, respekt) 	<ul style="list-style-type: none"> - společná setkání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému - aktivity podporující kamarádství 	<ul style="list-style-type: none"> - chovat se citlivě a ohleduplně k slabším - dokáže odmítat nepříjemnou komunikaci

Oblast sociálně kulturní – Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
-----------------------	--------------------	-------------------

<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění 	<ul style="list-style-type: none"> - rozhovory, návštěvy divadelních představení, koncertů, výstav, tvůrčí činnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřuje své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti spolupracovat, spolupodílet se, společně sdílet - rozvoj řečových dovedností a slušné komunikace 	<ul style="list-style-type: none"> - společné činnosti a společně připravované akce - činnosti sebevyjádření pocitů, vjemů - tolerance odlišností - respekt k druhým 	<ul style="list-style-type: none"> - vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hud. pohyb. činností - zacházet šetrně s pomůckami a hračkami - komunikuje - rozvíjí slovní zásobu
<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách - vytváření vztahu k práci lidí 	<ul style="list-style-type: none"> - hry vyžadující spolupráci a domluvu - pozorování a rozhovory o profesích, různé hry (námětové, hudební, dramatické pohybové...) 	<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se v profesích, chápat účel a výsledky práce v různých zaměstnáních

Oblast environmentální – Dítě a svět

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si poznatků a dovedností k vykonávání činností potřebných v péči o okolí 	<ul style="list-style-type: none"> - přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostlina...) - práce s literárními texty, obrazovým materiálem, využití encyklopedií - poučení o možných 	<ul style="list-style-type: none"> - všimnout si změn a dění v nejbližším okolí - pomáhat pečovat o okolní prostředí

	nebezpečných situacích	
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	- smysluplné hry přispívající k péči o životní prostředí	Rozumět tomu, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění a vyvíjí)

4. Tématický celek: Cestujeme s naší školkou

Doba realizace: cca 2 měsíce

Vzdělávací záměr:

- vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností
- seznamování se se světem kultury a umění
- vytváření povědomí o morálních hodnotách
- vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, přírodou, lidmi, společností, planetou zemí
- poznávání a pozorování vnějšího prostředí
- upevňování rodinných hodnot

Podtémata:

- Maminka má svátek...
- Čím cestujeme...
- Příroda rozkvetla...
- Děti slaví svátek...
- Bavíme se s kamarády...
- Ahoj školko...

Oblast biologická – Dítě a jeho tělo		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si poznatků o kvalitě pohybových činností 	<ul style="list-style-type: none"> - vycházky a spontánní pohyb v přírodě - výlety na zajímavá místa 	<ul style="list-style-type: none"> - zvládat sebeobsluhu, jednoduchou obsluhu, pracovní úkony
<ul style="list-style-type: none"> - osvojení si poznatků o zdraví a bezpečí - správné návyky ve výslovnosti a řeči - správné dýchání při mluvě 	<ul style="list-style-type: none"> - kurz plavání - pohybové, pracovní, relaxační a odpočinkové činnosti na zahradě - příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí prevenci úrazů 	<ul style="list-style-type: none"> - mít povědomí o významu péče o zdraví, o některých způsobech ochrany <p>dorozumět se s druhými při hrách, umět požádat o radu zdraví, bezpečí a o tom, kde vyhledat pomoc</p>

Oblast psychologická – Dítě a jeho psychika		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
- rozvoj kultivovaného projevu	- příprava a nácvik veřejného vystoupení (přednes, pohyb se zpěvem...)	- formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat
- rozvoj produktivních jazykových dovedností (výslovnost, mluvní projev, vyjadřování)	- hry se slovy, slovní hádanky - rozhovory, dialogy, vyprávění podle demonstračních obrázků	- sluchově rozlišit začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech - poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma, antonyma
- rozvoj zájmu o učení	- adaptační program pro předškoláky v ZŠ	- vyvinout volní úsilí, soustředit se
- vytváření základů pro práci s informacemi	- prohlížení časopisů, encyklopedií - možnost práce s počítačem	- sledovat očima zleva doprava
- získávání schopnosti řídit svoje chování	- na příkladech z příběhů, pohádek, z chování ostatních dětí se názorně poučit o možnostech, jak zvládnout či nezvládnout krizovou situaci	- prožívat a svým dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování - vyvinout volní úsilí, soustředit se

Oblast interpersonální – Dítě a ten druhý		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých	- vnímat, co si druhý přeje, co potřebuje, chovat se ohleduplně a citlivě
- posilování prosociálního chování	- aktivity podporující uvědomování si	- bránit se projevům násilí jiného dítěte

a citlivého přístupu k ostatním lidem	vztahů k lidem (k rodičům, sourozencům, kamarádům, učitelce...) - aktivity podporující sbližování dětí	- chovat se obezřetně při setkání s cizími lidmi
- posilování a podpora vztahu dítěte a zvířat	- rozhovory nad obrázky, pozorování dom. a hosp. zvířat	- neostýchat se projevit a vyjádřit vztah a city (k rodičům, kamarádovi, zvířátku...)

Oblast sociálně – kulturní – Dítě a společnost

Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
- vytváření povědomí o existenci jiných kultur a národností - vytvářet povědomí a vztah k rodnému jazyku	- četba pohádek autorů jiné národnosti - říkanky, říkadla, dětská poezie	- vnímat, že svět má svůj řád, je rozmanitý, nekonečně pestrý, pozoruhodný – jak svět přírody, tak svět lidí (má povědomí o existenci různých národů) - pěstovat vztah k českému jazyku
- vytváření základů aktivních postojů ke světu, k životu	- pozorování probouzející se přírody	- umět zazpívat píseň, přednést báseň, sledovat rytmus, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji
- rozvoj společenského i estetického vkusu, seznamování se se světem umění a kultury	- účast na veřejném vystoupení - návštěvy výstav, koncertů, divadelních vystoupení	- vnímat umělecké a kulturní, podněty, pozorně naslouchat

Oblast environmentální – Dítě a svět		
Dílčí vzdělávací cíle	Vzdělávací nabídka	Očekávané výstupy
<ul style="list-style-type: none"> - chápání vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, planetou Zemí 	<ul style="list-style-type: none"> - prohlížení knih, časopisů, encyklopedií, motivované hry - pozorování živ. porozumět, prostředí, ekosystémů (lesů, luk, reky, rybníka...) 	<ul style="list-style-type: none"> - vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý, pestrý, nekonečný a různorodý - porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé
<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách (zvířata, rostliny, voda, půda..) 	<ul style="list-style-type: none"> - návštěva statku - pozorování prací v zahradách a na poli 	<ul style="list-style-type: none"> - chápat, že svět má svůj řád, jak svět přírody, tak svět lidí (různé národy, kultury, prostředí)

VII. Konkretizované očekávané výstupy ŠVP PV

Materiál „Konkretizované očekávané výstupy“ doplňuje dokument Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV).

Konkretizované očekávané výstupy rozpracovávají a zpřesňují jednotlivé očekávané výstupy v rámci vzdělávacích oblastí v RVP PV, které jsou popsány v optimální úrovni a které lze považovat pro děti na konci předškolního období za žádoucí.

Konkretizované výstupy upřesňují požadavky na jednotlivé očekávané výstupy v podobě činností a příležitostí tak, aby bylo zcela jasné, co by mělo dítě zpravidla na konci předškolního vzdělávání dokázat.

S pomocí konkrétních očekávaných výstupů stanoví pedagogové v rámci integrovaných bloků cílenou vzdělávací nabídku, která je pro naplňování očekávaných výstupů smysluplná a účelná.

Struktura:

5.1. Dítě a jeho tělo (oblast biologická)

- Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
- Jemná motorika, koordinace ruky a oka
- Sebeobsluha
- Zdraví, bezpečí

5.2. Dítě a jeho psychika (oblast psychologická)

5.2.1. Jazyk a řeč

- Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, dorozumívání, vyjadřování

5.2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace

- Vnímání
- Pozornost, soustředění, paměť
- Tvořivost, vynalézavost, fantazie
- Rozlišování obrazných a grafických symbolů, grafické vyjadřování
- Časoprostorová orientace
- Základní předmatematické představy, početní a číselné pojmy a operace
- Řešení problémů, učení

5.2.3. Sebepojetí, city, vůle

- Sebevědomí, sebeuplatnění
- Sebeovládání, přizpůsobivost
- Sebepojetí, city, vůle

5.3. Dítě a ten druhý (oblast interpersonální)

- Komunikace s dospělým
- Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
- Sociabilita
-

5.4. Dítě a společnost (oblast sociálně-kulturní)

- Společenská pravidla a návyky
- Zařazení do společenství

- Kultura, umění

5.5. Dítě a svět (oblast environmentální)

- Poznatky, sociální informovanost
- Adaptabilita ke změnám
- Vztah k životnímu prostředí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 1 DÍTĚ A JEHO TĚLO (BIOLOGICKÁ)

Podoblast	Fyzický rozvoj a pohybová koordinace
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.1 Zachovávat správné držení těla</p> <p>5.1.2 Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí</p> <p>5.1.3 Koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla</p> <p>5.1.4 Vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru</p> <p>5.1.5 Ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>postavit se zpříma a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly</i> - <i>běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze</i> - <i>vyrovnávat svalové dysbalance v běžném pohybu</i> - <i>otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace</i> - <i>zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení</i> - <i>házet a chytat míč, užívat různé náčiní, náradí</i> - <i>užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)</i> - <i>pohybovat se bezpečně ve skupině dětí</i> - <i>pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu (např. v lese, na sněhu, v písku)</i> - <i>přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů</i> - <i>pohybovat se dynamicky po delší dobu (např. běhat při hře 2 minuty a více)</i> - <i>být pohybově aktivní po delší dobu (10 minut a více) v řízené i spontánní aktivitě</i> - <i>pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus</i> - <i>doprovázet pohyb zpěvem (např. při pohybových hrách, při chůzi, při rytmických činnostech)</i>

Podoblast	Jemná motorika, koordinace ruky a oka
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.7 Ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku</p> <p>5.1.14 Zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, nástroji a materiály</p>
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>tužku držet správně, tj. dvěma prsty, třetí podložený, s uvolněným zápěstím</i> - <i>vést stopu tužky při kresbě, apod.</i> - <i>napodobit základní geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena</i> - <i>pracovat se stavebnicemi, skládankami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat klíčku)</i> - <i>zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (např. papírem- překládání, textilem, modelovací hmotou)</i> - <i>kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů</i> - <i>zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji (např. trianglem, bubínkem, chřestidly)</i>
--	---

Podoblast	Sebeobsluha
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.8 Zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky</p> <p>5.1.9 Zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (např. používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)</i> - <i>samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky</i> - <i>samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, popř. polévku, používat ubrousek</i> - <i>postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky</i> - <i>udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce</i>

Podoblast	Zdraví, bezpečí
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.10 Pojmenovat části těla a některé orgány, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem</p> <p>5.1.11 Rozlišovat, co zdraví prospívá a co mu škodí</p> <p>5.1.12 Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, aktivního</p>

	<p>pohybu a zdravé výživy</p> <p>5.1.13 Mít povědomí o některých způsobech ochrany zdraví a bezpečí</p> <p>5.3.13 Chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí) a některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek) - mít poznatky o narození, růstu těla a jeho základních proměnách - znát základní zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek - uvědomovat si, co je nebezpečné - projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám - chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí (např. ve školním prostředí, na hřišti, na veřejnosti, v přírodě) - znát a dodržovat základní pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci) - vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrné, obezřetné, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat) - bránit se projevům násilí

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 2 DÍTĚ A JEHO PSYCHIKA (PSYCHOLOGICKÁ)

	Jazyk a řeč
Podoblast	Výslovnost, gramatická správnost řeči, porozumění, vyjadřování, dorozumívání
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.1.1 Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči</p> <p>5.2.1.2 Pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno</p> <p>5.2.1.3 Vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, ve vhodně zformulovaných větách</p> <p>5.2.1.4, 5.2.1.7 Vést rozhovor, formulovat otázky, odpovídat, slovně reagovat</p>

	<p>5.2.1.5 Domluvit se slovy</p> <p>5.2.1.6 Porozumět slyšenému</p> <p>5.2.1.10 Sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>2.1.11 Připravuje se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti</p>
<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek nebo pohádek z médií</i> - <i>vyslovovat všechny hlásky správně a mluvit zřetelně, gramaticky správně, v přiměřeném tempu, ovládat sílu a intonaci hlasu</i> - <i>znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte (např. sdělit svoje jméno a příjmení, adresu, jména rodičů, sourozenců, kamarádů, učitelek, rozumět většině pojmenování, které se týkají dítěti známých předmětů, popř. znát i některé, které se týkají vzdálenějšího světa)</i> - <i>mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči, používat větší množství slovních obrátů, správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí</i> - <i>používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky</i> - <i>dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (např. dokázat naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, dokázat zformulovat otázku, samostatně a smysluplně odpovědět na otázku, umět komentovat zážitky a aktivity, posuzovat slyšené)</i> - <i>dorozumět se verbálně i nonverbálně (např. používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)</i> - <i>sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, vyslechnutý příběh převyprávět samostatně, věcně správně, popř. dokázat odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat</i> - <i>předat vzkaz</i> - <i>chápat jednoduché hádanky a vtipy</i> - <i>poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu</i> - <i>poznat a vyhledat slova protikladného významu (antonyma), podobného významu (synonyma), stejně znějící a slova různého významu (homonyma)</i> - <i>rozkládat slova na slabiky</i> - <i>vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova</i> - <i>rozlišit krátké a dlouhé samohlásky</i> - <i>znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit</i> - <i>vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce</i>

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Vnímání
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.1.6 Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů</p> <p>5.2.2.1. Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)</p> <p>5.2.2.5. Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat, co se změnilo např. ve třídě, na kamarádovi, na obrázku) - rozlišit zvuky a známé melodie, rozlišit a napodobit rytmus - sluchem rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech - rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky - správně reagovat na světelné a akustické signály - rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat a doplnit chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, nalézt cestu v jednoduchém labyrintu, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto) - odhalit podstatné a nepodstatné znaky, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat - rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin) - rozlišit hmatem vlastnosti předmětu (např. strukturu povrchu), určit tvar, materiál, počet, velikost

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Pozornost, soustředěnost, paměť
Očekávané výstupy Z RVP PV	<p>5.2.2.2 Záměrně se soustředit a udržet pozornost</p> <p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>5.2.2.10 Naučit se nazpaměť krátké texty, záměrně si zapamatovat a vybavit</p>

<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru (např. sledovat pozorně divadelní představení a následně ho reprodukovat), nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu (např. vyřešit labyrint)</i> - <i>dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost</i> - <i>udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech</i> - <i>uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím</i> - <i>zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu</i> - <i>zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho</i> - <i>záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity (např. vyprávět zážitky z výletu), viděné (např. vyjmenovat květiny viděné na procházce), slyšené (např. zapamatovat si rytmus, melodii)</i> - <i>pamatovat si postup řešení (např. postup jednoduché stavby, postup řešení labyrintu, určitý algoritmus, zapamatovat si umístění obrázku na konkrétním místě - Pexeso)</i> - <i>zapamatovat si různé zvuky zvířat, běžně užívaných předmětů – sklo, papír, kov, dřevo, ale i událostí – kroky, dveře, tekoucí voda, vítr, déšť, bouřka apod., melodii (zvuky hudebních nástrojů), jednoduché taneční kroky, pořadí cviků nebo úkonů (např. skákání Panáka), krátký rytmický celek</i> - <i>uplatňovat postřeh a rychlost</i>

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Tvořivost, vynalézavost, fantazie
Očekávané výstupy Z RVP PV	5.2.2.13 Vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
<i>Konkretizované výstupy</i>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie</i> - <i>spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí, z různých vyprávění, či co dítě prožilo příjemného i nepříjemného</i> - <i>vyjadřovat fantazijní představy</i> - <i>dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec, jinou variantu)</i> - <i>vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou (podle obrázků, s dopomocí otázek atd.)</i> - <i>vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické</i>

	<p><i>scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>tvořivě využívat přírodní i ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály, poznávat a využívat výrazové možnosti (vytvářet různé plošné a prostorové útvary, mísit barvy, zkoumat odlišné účinky suchých a vlhkých podkladů, aj.)</i> - <i>s materiály, barvami (např. vytvořit koláž, smíchat barvy, zapouštět barvy do klovatiny)</i> - <i>dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy, např. stavby z kostek</i> - <i>navrhnout další varianty řešení (co by se stalo, kdyby ...)</i> - <i>experimentovat s výtvarně netradičními materiály</i> - <i>využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí</i> - <i>improvizovat a hledat náhradní řešení</i>
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Rozlišování obrazných znaků a symbolů, grafické vyjadřování
Očekávané výstupy Z RVP PV	<p>5.2.2.5 Zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité</p> <p>5.2.1.16 Rozlišovat některé obrazné symboly a porozumět jejich významu a funkci</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)</i> - <i>pochopit význam piktogramu (např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí (elektrina, zákaz rozdělování ohně, koupání, skákání do vody atd.)</i> - <i>rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. zná některé číslice, písmena, dopravní značky)</i> - <i>sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů</i> - <i>objevovat význam ilustrací, soch, obrazů</i> - <i>poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem, popř. graficky označit své výtvary (např. použít nějaký symbol)</i> - <i>napodobit základní geometrické znaky a tvary (čára svislá, čára vodorovná, křížek, vlnovka, kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník atd.)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>napodobit některá písmena, číslice</i> - <i>poznat některé hudební znaky</i>
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Časoprostorová orientace
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.2.9 Chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy 5.2.2.10 Orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět</i> - <i>rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat</i> - <i>rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů</i> - <i>orientovat se v řadě (např. první, poslední, uprostřed</i> - <i>orientovat se v prostoru podle slovních pokynů</i> - <i>orientovat se v časových údajích v rámci dne (např. dopoledne, poledne, odpoledne)</i> - <i>rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)</i> - <i>rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky</i>

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Základní matematické, početní a číselné pojmy a operace
Očekávané výstupy z RVP PV	5.2.2.8 Chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a dle potřeby je využívat 5.2.2.4 Přemýšlet, uvažovat, a své myšlenky i úvahy vyjádřit
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>rozpoznat geometrické tvary - čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník</i> - <i>rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý - velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý- krátký, vysoký - nízký, stejný)</i> - <i>rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu; poznat, co do skupiny nepatří), třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)</i> - <i>orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více než 4, chápat číslo jako počet prvků</i> - <i>posoudit početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, kde je stejně)</i> - <i>chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce, 5 je kuliček)</i> - <i>chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy a hádanky</i> - <i>řešit labyrinty (sledovat cestu)</i>
--	--

	Poznávací schopnosti
Podoblast	Řešení problémů, učení
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.2.11 Řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně</p> <p>5.2.2.12 Nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>5.2.1.20 Projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film</p> <p>5.2.2.6 Vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>5.2.2.7 Postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>5.2.3.8 Prožívat radost ze zvládnutého a poznání</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché „nápad“; experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl</i> - <i>samostatně se rozhodnout v některých činnostech</i> - <i>jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit, postupovat podle pokynů a instrukcí</i> - <i>vymýšlet nová řešení nebo alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo, kdyby) a verbalizovat je</i> - <i>projevovat zájem o poznávání písmen a číslic, prohlížet si knihy (atlasy, encyklopedie, obrázkové knihy, leporela), znát některé dětské knihy a vyprávět o nich, informace vyhledat v encyklopediích</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat, jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá puzzle)</i> - <i>přicházet s vlastními nápady</i> - <i>projevovat zájem o nové věci, dotazovat se při nepochopení, zkoušet, experimentovat</i> - <i>nechat se získat pro záměrné učení</i> - <i>odlišit hru od systematické povinnosti</i> - <i>zacházet s předměty digitální technologie, využívat nejzákladnější funkce počítače (zapnout-vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)</i>
--	--

	Sebepojetí, city, vůle
Podoblast	Sebevědomí a sebeuplatnění
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.1 Odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>5.2.3.2 Uvědomovat si svou samostatnost, orientovat se ve skupině</p> <p>5.2.3.5 Vyjádřit svůj souhlas, umět říci ne v konkrétní situaci</p> <p>5.2.3.11 Podílet se na organizaci hry a činnosti</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)</i> - <i>zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými, odmítnout neznámé dospělé</i> - <i>samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)</i> - <i>respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých</i> - <i>uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je</i> - <i>umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)</i> - <i>snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor</i> - <i>umět kooperovat, dohodnout se s ostatními</i> - <i>přijmout roli ve hře (např. jako organizátor, jako pozorovatel, jako spoluhráč)</i> - <i>nebát se požádat o pomoc, radu</i>

	Sebepojetí, city, vůle
--	-------------------------------

Podoblast	Sebeovládání a přizpůsobivost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.4 Ve známých a opakujících se situacích, kterým rozumí, se snažit ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>5.2.3.6 Uvědomovat si svoje možnosti a limity</p> <p>5.2.3.7 Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky (sebehodnocení)</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>reagovat přiměřeně dané situaci (odmítat agresi, přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít)</i> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co mu nejde, co je pro ně obtížné</i> - <i>plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)</i> - <i>hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem</i> - <i>přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopné se z něho poučit</i> - <i>přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci</i> - <i>umět se přizpůsobit změnám</i>

	Sebepojetí, city, vůle
podoblast	Vůle, vytrvalost, city a jejich projevy
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.2.3.9 Vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost i její dokončení</p> <p>5.2.3.12 Uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky</p> <p>5.2.3.13 Prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí, snažit se ovládat své afektivní chování</p> <p>5.2.3.15 Těšit se z hezkých a příjemných zážitků, přírodních a kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>5.2.3.16 Zachytit a vyjádřit své prožitky</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>odložit splnění osobních přání na pozdější dobu</i> - <i>odhadnout, na co stačí, uvědomovat si, co neumí a co se chce naučit (vyhledávat příležitosti, umět požádat o pomoc)</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit</i> - <i>přijímat pokyny</i> - <i>plnit činnosti podle instrukcí</i> - <i>přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese</i> - <i>projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě i věcem, pomáhat druhým (např. kamarádům, mladším, slabším, aj.)</i> - <i>přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)</i> - <i>přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)</i> - <i>umět to, co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně pohybově, mimikou (zážitky jednotlivé či v časové posloupnosti jako výtvarné vyprávění, komentovat obrázky apod., pomocí hudby, hudebně pohybovou a dramatickou improvizací atd.)</i> - <i>Rozhodovat sám o sobě (o svém chování)</i>
--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5.3 DÍTĚ A TEN DRUHÝ (interpersonální)

Podoblast	Komunikace s dospělým
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.1 Navazovat kontakty s dospělým
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>navazovat kontakty s dospělým (např. s novým učitelem)</i> - <i>spolupracovat s dospělým</i> - <i>respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)</i> - <i>obracet se na dospělého o pomoc, radu atd.</i> - <i>rozlišovat vhodnost oslovení i tykání a vykání</i>

Podoblast	Komunikace s dětmi, spolupráce při činnostech
Očekávané výstupy z RVP PV	5.3.8 Přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem 5.3.9 Spolupracovat s ostatními
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)</i> - <i>chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat</i>

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat</i> - <i>spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem</i> - <i>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení /4.7.</i> - <i>využívat neverbální komunikaci (úsměv, gesta, řeč těla, apod.)</i>
--	---

Podoblast	Sociabilita
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.3.5 Uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>5.3.7 Uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého, učit se přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>5.3.10 Respektovat potřeby jiného dítěte</p> <p>5.3.6 Chápat, že všichni lidé (dětí) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný, že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>5.3.4 Odmítnout komunikaci, která je dítěti nepřijemná</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení</i> - <i>všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračky, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)</i> - <i>chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené</i> - <i>k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)</i> - <i>porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost)</i> - <i>nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout</i> - <i>bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)</i> - <i>uvědomit si vztahy mezi lidmi(kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)</i> - <i>spoluvytvářet prostředí pohody</i> - <i>respektovat rozdílné schopnosti</i> - <i>důvěřovat vlastním schopnostem</i> - <i>cítit sounáležitost s ostatními</i> - <i>nabídnout pomoc</i>

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 4 DÍTĚ A SPOLEČNOST (SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ)

Podoblast	Společenská pravidla a návyky
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.1 Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi</p> <p>5.4.8 Utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat</p> <p>5.4.11 Uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - <i>umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci,</i> - <i>dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití v mateřské škole a na veřejnosti</i> - <i>chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat</i> - <i>zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby</i> - <i>rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy</i> - <i>pojmenovat povahové vlastnosti</i> - <i>pochopit funkci rodiny a jejich členů</i>

podoblast	Zařazení do třídy/do skupiny/
Očekávané výstupy Z RVP	<p>5.4.2 Pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svoji roli, podle které je třeba se chovat</p> <p>5.4.4 Začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>5.4.6 Adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy</p>

<p><i>Konkretizované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>orientovat se v rolích a pravidlech různých společenských skupin (rodina, třída, mateřská škola, herní skupina apod.) a umět jim přizpůsobit své chování</i> - <i>reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)</i> - <i>vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy</i> - <i>navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství</i> - <i>cítit se plnohodnotným členem skupiny</i> - <i>projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí</i> - <i>být schopné přistoupit na jiný názor porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídit se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu</i>
--------------------------------------	--

<p>podoblast</p>	<p>Kultura, umění</p>
<p>Očekávané výstupy Z RVP</p>	<p>5.4.13 Vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky</p> <p>5.4.14 Zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných činností, dovedností a technik</p> <p>5.4.15 Vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální</p>
<p><i>Rozpracované výstupy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - <i>pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci (např. literární, filmovou, výtvarnou, dramatickou, hudební)</i> - <i>vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)</i> - <i>v kulturních místech (např. divadle, galerii, muzeu atd.) respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění</i> - <i>všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, hrad, zámek, zajímavá stavba atd.)</i> - <i>zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky (např. kresbou, malbou, plošným a prostorovým vytvářením s využíváním různých materiálů – viz výše)</i>

	- vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické či hudební nástroje, hudebně pohybovou činností (viz výše)
--	--

VZDĚLÁVACÍ OBLAST 5. 5 DÍTĚ A SVĚT (ENVIRONMENTÁLNÍ)

Podoblast	Poznatky, sociální informovanost
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.1 Orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí</p> <p>5.5.4 Osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p> <p>5.5.5 Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte</p> <p>5.5.6 Vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět, co se kde v blízkosti mateřské školy nachází, např. obchody, zastávka, hřiště, škola, pošta, policie, lékař, knihovna, hasiči, sportoviště) - zvládat běžné činnosti, požadavky i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují - rozumět běžným okolnostem a dějům, jevům a situacím, s nimiž se běžně setkává (rozumět tomu, co se ve známém prostředí děje) - mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá, co mu bylo zprostředkováno či vysvětleno (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích, o lidech a jejich životě, o kultuře či technice) - uvědomovat si, že jak svět přírody, tak i svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný - mít poznatky o své zemi, (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události) - mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů - přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby, kde co roste, nebo se pěstuje, žijí zvířata apod.)

	<ul style="list-style-type: none"> - mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (např. o koloběhu vody, střídání denních i ročních období a jejich příčinách, některých planetách) - chápat základní pravidla chování pro chodce - mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav
--	--

Podoblast	Adaptabilita ke změnám
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.7 Všimát si změn a dění v nejbližším okolí</p> <p>5.5.8 Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se jim</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - zajímat se, co se v okolí děje, všimát si dění změn ve svém okolí (např. v přírodě), proměny komentovat, přizpůsobit oblečení – rozlišení pocitu chladu a tepla, chování - vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje běžně proměnlivé okolnosti v mateřské škole vnímat jako samozřejmé a přirozeně se tomuto dění přizpůsobovat - ctít oslavy narozenin, svátků, slavností

Podoblast	Vztah k životnímu prostředí
Očekávané výstupy z RVP PV	<p>5.5.10 Rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat</p> <p>5.5.9 Mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se lidé chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí</p> <p>5.5.11 Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí</p>
Konkretizované výstupy	<ul style="list-style-type: none"> - znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí - uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu) - všimát si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, zvládat drobné úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu chránit přírodu v okolí, živé tvory apod. - spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)

	- být citlivý k přírodě
--	-------------------------

VIII. DESÁTERO PRO RODIČE DĚTÍ PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

Vstup do první třídy základní školy představuje pro dítě velkou životní změnu. Mění se role dítěte, prostředí, dospělí i vrstevníci, denní program, náplň činnosti, nároky i požadavky. Aby dítě mohlo zvládnout tuto náročnou situaci bez vážnějších problémů, mělo by být nejen dostatečně vývojové a sociálně zralé, ale také dobře připravené.

Materiál je informací pro rodiče dětí předškolního věku o tom, co by mělo jejich dítě zvládnout před vstupem do základní školy. Jsou zde zachyceny jak výchovné, tak vzdělávací předpoklady. Je třeba mít ale na zřeteli, že zrání dítěte je nerovnoměrné, že každé dítě nemusí všech parametrů dosáhnout, ale může se k nim přiblížit.

Přehled základních dovedností propojuje a sjednocuje cíle rodiny a školy. Proto je velmi důležitá spolupráce rodiny a školy, která se podílí na vzdělávání dítěte.

1. Dítě by mělo být dostatečně fyzicky a pohybově vyspělé, vědomě ovládat své tělo, být samostatné v sebeobsluze

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pohybuje se koordinovaně, je přiměřeně obratné a zdatné (např. hází a chytá míč, udrží rovnováhu na jedné noze, běhá, skáče, v běžném prostředí se pohybuje bezpečně)
- svlékne se, oblékne i obuje (zapne a rozepne zip i malé knoflíky, zaváže si tkaničky, oblékne si čepici, rukavice)
- je samostatné při jídle (používá správně příbor, nalije si nápoj, stoluje čistě, požívá ubrousek)
- zvládá samostatně osobní hygienu (používá kapesník, umí se vysmrkat, umyje a osuší si ruce, použije toaletní papír, použije splachovací zařízení, uklidí po sobě)
- zvládá drobné úklidové práce (posbírá a uklidí předměty a pomůcky na určené místo, připraví další pomůcky, srovná hračky)
- postará se o své věci (udržuje v nich pořádek)

2. Dítě by mělo být relativně citově samostatné a schopné kontrolovat a řídit své chování

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- zvládá odloučení od rodičů
- vystupuje samostatně, má svůj názor, vyjadřuje souhlas i nesouhlas
- projevuje se jako emočně stálé, bez výrazných výkyvů v náladách

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

- ovládá se a kontroluje (reaguje přiměřeně na drobný neúspěch, dovede odložit přání na pozdější dobu, dovede se přizpůsobit konkrétní činnosti či situaci)
- je si vědomé zodpovědnosti za své chování
- dodržuje dohodnutá pravidla

3. Dítě by mělo zvládat přiměřené jazykové, řečové a komunikativní dovednosti

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyslovuje správně všechny hlásky (i sykavky, rotacismy, měkčení)
- mluví ve větách, dovede vyprávět příběh, popsat situaci apod.
- mluví většinou gramaticky správně (tj. užívá správně rodu, čísla, času, tvarů, slov, předložek aj.)
- rozumí většině slov a výrazů běžně užívaných v jeho prostředí
- má přiměřenou slovní zásobu, umí pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- přirozeně a srozumitelně hovoří s dětmi i dospělými, vede rozhovor, a respektuje jeho pravidla
- pokouší se napsat hůlkovým písmem své jméno (označí si výkres značkou nebo písmenem)
- používá přirozeně neverbální komunikaci (gesta, mimiku, řeč těla, aj.)
- spolupracuje ve skupině

4. Dítě by mělo zvládat koordinaci ruky a oka, jemnou motoriku, pravolevou orientaci

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- je zručné při zacházení s předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a nástroji (pracuje se stavebnicemi, modeluje, stříhá, kreslí, maluje, skládá papír, vytrhává, nalepuje, správně otáčí listy v knize apod.)
- zvládá činnosti s drobnějšími předměty (korálky, drobné stavební prvky apod.)
- tužku drží správně, tj. dvěma prsty třetí podložený, s uvolněným zápěstím
- vede stopu tužky, tahy jsou při kreslení plynulé, (obkresluje, vybarvuje, v kresbě přibývají detaily i vyjádření pohybu)
- umí napodobit základní geometrické obrazce (čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník), různé

tvary, (popř. písmena)

- rozlišuje pravou a levou stranu, pravou i levou ruku (může chybovat)
- řadí zpravidla prvky zleva doprava
- používá pravou či levou ruku při kreslení či v jiných činnostech, kde se preference ruky uplatňuje (je zpravidla zřejmé, zda je dítě pravák či levák)

5. Dítě by mělo být schopné rozlišovat zrakové a sluchové vjemy

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- rozlišuje a porovnává podstatné znaky a vlastnosti předmětů (barvy, velikost, tvary, materiál, figuru a pozadí), nachází jejich společné a rozdílné znaky
- složí slovo z několika slyšených slabik a obrázek z několika tvarů
- rozlišuje zvuky (běžných předmětů a akustických situací i zvuky jednoduchých hudebních nástrojů)
- rozpozná rozdíly mezi hláskami (měkké a tvrdé, krátké a dlouhé)
- sluchově rozloží slovo na slabiky (vytleskává slabiky ve slově)
- najde rozdíly na dvou obrazcích, doplní detaily
- rozlišuje jednoduché obrazné symboly a značky i jednoduché symboly a znaky s abstraktní podobou (písmena, číslice, základní dopravní značky, piktogramy)
- postřehne změny ve svém okolí, na obrázku (co je nového, co chybí)
- reaguje správně na světelné a akustické signály

6. Dítě by mělo zvládat jednoduché logické a myšlenkové operace a orientovat se v elementárních matematických pojmech

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- má představu o čísle (ukazuje na prstech či předmětech počet, počítá na prstech, umí počítat po jedné, chápe, že číslovka vyjadřuje počet)
- orientuje se v elementárních počtech (vyjmenuje číselnou řadu a spočítá počet prvků minimálně v rozsahu do pěti (deseti))
- porovnává počet dvou málopočetných souborů, tj. v rozsahu do pěti prvků (pozná rozdíl a určí o kolik je jeden větší či menší)

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

- rozpozná základní geometrické tvary (kruh, čtverec, trojúhelník atd.)
- rozlišuje a porovnává vlastnosti předmětů
- třídí, seskupuje a přiřazuje předměty dle daného kritéria (korálky do skupin podle barvy, tvaru, velikosti)
- přemýšlí, vede jednoduché úvahy, komentuje, co dělá („přemýšlí nahlas“)
- chápe jednoduché vztahy a souvislosti, řeší jednoduché problémy a situace, slovní příklady, úlohy, hádanky, rébusy, labyrinty
- rozumí časoprostorovým pojmům (např. nad, pod, dole, nahoře, uvnitř a vně, dříve, později, včera, dnes), pojmům označujícím velikost, hmotnost (např. dlouhý, krátký, malý, velký, těžký, lehký)

7. Dítě by mělo mít dostatečně rozvinutou záměrnou pozornost a schopnost záměrně si zapamatovat a vědomě se učit

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- soustředí pozornost na činnosti po určitou dobu (cca 10-15 min.)
- „nechá“ se získat pro záměrné učení (dokáže se soustředit i na ty činnosti, které nejsou pro něj aktuálně zajímavé)
- záměrně si zapamatuje, co prožilo, vidělo, slyšelo, je schopno si toto po přiměřené době vybavit a reprodukovat, částečně i zhodnotit
- pamatuje si říkadla, básničky, písničky
- přijme úkol či povinnost, zadaným činnostem se věnuje soustředěně, neodbíhá k jiným, dokáže vyvinout úsilí a dokončit je
- postupuje podle pokynů
- pracuje samostatně

8. Dítě by mělo být přiměřeně sociálně samostatné a zároveň sociálně vnímavé, schopné soužití s vrstevníky ve skupině

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- uplatňuje základní společenská pravidla (zdraví, umí požádat, poděkovat, omluvit se)
- navazuje kontakty s dítětem i dospělými, komunikuje s nimi zpravidla bez problémů, s dětmi, ke kterým pociťuje náklonnost, se kamarádí

Základní škola a mateřská škola Ivančice-Němčice, Školní 230, 664 91 Ivančice

- nebojí se odloučit na určitou dobu od svých blízkých
- je ve hře partnerem (vyhledává partnera pro hru, v zájmu hry se domlouvá, rozděluje a mění si role)
- zapojí se do práce ve skupině, při společných činnostech spolupracuje, přizpůsobuje se názorům a rozhodnutí skupiny
- vyjednává a dohodne se, vyslovuje a obhajuje svůj názor
- ve skupině (v rodině) dodržuje daná a pochopená pravidla, pokud jsou dány pokyny, je srozuměno se jimi řídit
- k ostatním dětem se chová přátelsky, citlivě a ohleduplně (dělí se o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělí si úlohy, všímá si, co si druhý přeje)
- je schopno brát ohled na druhé (dokáže se dohodnout, počkat, vystřídat se, pomoci mladším)

9. Dítě by mělo vnímat kulturní podněty a projevovat tvořivost

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- pozorně poslouchá či sleduje se zájmem literární, filmové, dramatické či hudební představení
- zaujme je výstava obrázků, loutek, fotografií, návštěva zoologické či botanické zahrady, statku, farmy apod.
- je schopno se zúčastnit dětských kulturních programů, zábavných akcí, slavností, sportovních akcí
- svoje zážitky komentuje, vypráví, co vidělo, slyšelo, dokáže říci, co bylo zajímavé, co jej zaujalo, co bylo správné, co ne
- zajímá se o knihy, zná mnoho pohádek a příběhů, má své oblíbené hrdiny
- zná celou řadu písní, básní a říkadel
- zpívá jednoduché písně, rozlišuje a dodržuje rytmus (např. vytleskat, na bubínku)
- vytváří, modeluje, kreslí, maluje, stříhá, lepí, vytrhává, sestavuje, vyrábí
- hraje tvořivé a námětové hry (např. na školu, na rodinu, na cestování, na lékaře), dokáže hrát krátkou divadelní roli

10. Dítě by se mělo orientovat ve svém prostředí, v okolním světě i v praktickém životě

Dítě splňuje tento požadavek, jestliže:

- vyzná se ve svém prostředí (doma, ve škole), spolehlivě se orientuje v blízkém okolí (ví, kde bydlí, kam chodí do školky, kde jsou obchody, hřiště, kam se obrátit když je v nouzi apod.)
- zvládá běžné praktické činnosti a situace, s nimiž se pravidelně setkává (např. dovede vyřídit drobný vzkaz, nakoupit a zaplatit v obchodě, říci si o to, co potřebuje, ptá se na to, čemu nerozumí, umí telefonovat, dbá o pořádek a čistotu, samostatně se obslouží, zvládá drobné úklidové práce, je schopno se starat o rostliny či drobná domácí zvířata)
- ví, jak se má chovat (např. doma, v mateřské škole, na veřejnosti, u lékaře, v divadle, v obchodě, na chodníku, na ulici, při setkání s cizími a neznámými lidmi) a snaží se to dodržovat
- má poznatky ze světa přírody živé i neživé, lidí, kultury, techniky v rozsahu jeho praktických zkušeností (např. orientuje se v tělesném schématu, umí pojmenovat jeho části i některé orgány, rozlišuje pohlaví, ví, kdo jsou členové rodiny a čím se zabývají, rozlišuje různá povolání, pomůcky, nástroje, ví, k čemu jsou peníze, zná jména některých rostlin, stromů, zvířat a dalších živých tvorů, orientuje se v dopravních prostředcích, zná některé technické přístroje), rozumí běžným okolnostem, dějům, jevům, situacím, s nimiž se bezprostředně setkává (např. počasí a jeho změny, proměny ročních období, látky a jejich vlastnosti, cestování, životní prostředí a jeho ochrana, nakládání s odpady)
- přiměřeným způsobem se zapojí do péče o potřebné
- má poznatky o širším prostředí, např. o naší zemi (města, hory, řeky, jazyk, kultura), o existenci jiných zemí a národů, má nahodilé a útržkovité poznatky o rozmanitosti světa jeho řádu (o světadílech, planetě Zemi, vesmíru)
- chová se přiměřeně a bezpečně ve školním i domácím prostředí i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře), uvědomuje si možná nebezpečí (odhadne nebezpečnou situaci, je opatrné, neriskuje), zná a zpravidla dodržuje základní pravidla chování na ulici (dává pozor při přecházení, rozumí světelné signalizaci)
- zná faktory poškozující zdraví (kouření)
- uvědomuje si rizikové a nevhodné projevy chování, např. šikana, násilí